

VEM VILL BÄRA BRUDKRONAN?

Sidan 20

I reformationen kan saker ha
åkt ut med badvattnet [Sidan 3](#)

Hur ska kyrkan veta vart den ska
om den inte har ett mål? [Sidan 6](#)

När hjälparen stjälpjer och
tappar empatin [Sidan 18](#)

Låst språk kring abort

»Män, som utövade påtryckning, hotade, svek eller inför det nya livet bara stack.«

ABORTERNA blir ständigt färre i Finland. Vår abortlag är visserligen numera med dagens europeiska mått stram. Ändå är en större orsak till att kurvan ständigt pekar neråt förmodligen vår moderna och oftast sakliga finländska sex- och samlevnadsfostran.

Aborterna minskade igen 2021 med åtta procent. Det görs i dag bara en tredjedel så många aborter som åren efter att ingreppet för över 50 år sedan fick sin egen lag i Finland.

De konservativare av oss frestas ibland att argumentera i abortfrågan med att tala om moraliskt sluttande plan. Men här har de nog fått se sin förutsägelse slå fel. Det blev inget lössläppt abortparadis, utan någonting annat.

Snarare är ju både det etablerade liberala samhället och abortmotståndarna faktiskt i all tysthet överens: ju färre aborter, dess bättre. Nu är siffran nere i omkring 7 600 per år.

ATT INTE fullfölja en graviditet är ändå fortfarande relativt vanligt. Av 150 kvinnor i åldrar då man kan bli gravid har statistiskt åtminstone en bland dina vänner, väninnor, kolleger, granar eller släktingar – eller du själv – under det gångna året fattat och verkställt just det beslutet.

På motsvarande vis har också en av 150 finländska män varit involverad på något hörn i den biologin.

USA FÖRVÅNADE nyligen rejält i abortfrågan. Vi trodde – oberoende av vad vi var och en anser om själva saken – att vissa samhälleliga steg i västvärlden hade tagits för alltid och inte längre kunde rullas tillbaka. Precis som vi antar att apartheid eller slaveri aldrig ska komma igen.

Men USA:s högsta domstol slog i maj fast att aborträtten inte längre gäller allmänt i nationen. Frågan ska i stället avgöras på lägre nivå, i delstat för delstat. Av dem har tio redan nu mer eller mindre abortförbud.

Förbudet framstår framför allt som ren maktutövning mot kvinnor och mödrar, som är de som främst straffas. Skulle också respektive ansvariga fäder åka i fängelse, i Alabama och Wisconsin, för att ha avlat oönskade människoembryon skulle samma lagar sannolikt aldrig ha stiftats.

PÅ 1960-TALET var argumentet om *kvinnans rätt till sin egen kropp* en mycket viktig tröskelslogan. För ett halvsekel sedan var det inte självklart. Kvinnor var inte sina egna. I kristen retorik kunde man, när två hade gjort ett önskat barn, försåtlit vantolka Bibeln så att felet var den förförande Evas – inte Adams. Och därför skulle också kvinnan för evigt bära både följder och skuld.

95 PROCENT av aborter i Finland görs av "sociala skäl". Och här finns en läsning till 1960-talets revolutionära språk om kvinna, kropp och rätt – som i dag förhindrar en bra och nutida diskussion om abort.

Beslutet är kvinnans. Men utöver det tycks det vara ett tabu att på forskningens eller samhällets vägnar ställa frågor mera i detalj om vilka hennes skäl då är. Ställa frågor alltså, inte be- tvivla hennes bedömning eller val.

Så medan vi frejdigt forskar i det mesta i mänskligt liv har omständigheterna kring aborter förblivit vita fläckar i finländsk familje- och sexualforskning.

Fast sanningen är förmodligen även då att många *män* också här skulle komma i en dålig dager. Partners som utövade påtryckning, hotade, svek, eller inför det nya livet bara stack.

Jan-Erik Andelin är redaktör för opinion och samhälle vid Kyrkpressen.

KP
KYRKPRESSEN

REDAKTIONEN

Chefredaktör, vd
Nicklas Storbjörk
tfn 040 144 6200

Redaktionsansvarig
Sofia Torvalds
tfn 040 831 6748

Prenumerationer
Åsa Nordström
tfn 040 831 6614
(ej sms)

Layout
Malin Aho
tfn 040 831 6902

Redaktör
Jan-Erik Andelin
tfn 044 564 6000

Redaktör
Christa Mickelsson
tfn 050 361 6491

Redaktör
Johan Myrskog
tfn 040 831 6322

Redaktör Österbotten
Johan Sandberg
tfn 040 831 3599

Redaktör
Pia Wistbacka
tfn 040 831 5797

Redaktörer e-post:
förnamn.efternamn@kyrkpressen.fi

KONTAKTUPPGIFTER

Redaktionen i Helsingfors
Södra kajen 8
00130 Helsingfors
tfn 040 831 6545
redaktionen@kyrkpressen.fi

Redaktionen i Österbotten
Norrmalmsgatan 21 A, 68600
Jakobstad, tfn 040 831 3599

Utgivare: Fontana Media Ab
Paradbild: Heidi Hendersson
Tryck: Botnia Print, Karleby
ISSN 0356-1275

DÄRFÖR FÅR DU KYRKPRESSEN

Kyrkpressens adressuppgifter kommer från församlingarna, som för register över sina medlemmar. Kyrkpressen sänds till alla hem i församlingar som prenumererar på den till sina medlemskretsar. Den är en hälsning från den församling och kyrka du tillhör. Kontakta din församling för adressändringar eller om du inte vill ha KP. Privata prenumeranter kontaktar Kyrkpressen: prenumeration@kyrkpressen.fi tfn 040 831 6614

PRENUMERATIONSPRISER:

Finland 60 € Utlandet 84 €

www.kyrkpressen.fi

facebook.com/kyrkpressen

instagram.com/kyrkpressen

I DETTA NUMMER

Kyrkan måste tänka om

KP:s enkät bland förtroendevalda visar på misstro både mot Kyrkostyrelsen och domkapitlet – och en oro över kyrkans byråkrati. **Sid 4**

Varför har kyrkan inget mål?

Edgar Vickström har ett förflutet i näringslivet och som stadsdirektör – nu är han präst. Han undrar hur kyrkan ska veta vart den ska när den inte verkar ha ett mål. **Sid 6**

Diakoner kan bli empatitrötta

Sekundär traumatisering handlar om att den som ska hjälpa dem som har det svårt själv blir matt av sitt uppdrag. Problemet är vanligt också bland våra diakoner. **Sid 18**

Brudkronans spännade historia

I Lumparland på Åland finns en brudkrona som vem som helst på orten får låna. Inget av de par som gift sig med brudkronan har någonsin skilt sig. **Sid 20**

”Vi är samma människor efter 2000 år”

Vem är du? Det finns mycket att lära sig av ekumeniken. Men **Sara Torvalds** som är ordförande för Ekumeniska rådets finlandssvenska arbete gillar som katolik sin egen kyrkas kontinuitet och tradition.

TEXT: **JAN-ERIK ANDELIN**

Översättaren och journalisten, katolska **Sara Torvalds**, 51, är ny ordförande för Ekumeniska rådets sektion för finlandssvensk ekumenik.

Till vardags har hon nyligen återvänt till medier och journalistik efter många år enbart i sin egen översättningsbyrå. Efter jobb på Finska Notisbyrån för över 20 år sedan är hon nu tillbaka bland nyheter, på Yle.

Varför återvände du till medierna?

– Jag tror starkt på public service och på ett Yle som fungerar för oss alla. Just nu är den stora kampen mot alla de lögnar som sprids. Hela det här post-fakta-samhället går emot allt jag tror och vill. Jag vill fatta beslut på rationella grunder, på information och fakta och inte på flum och framför allt inte på någons personliga ideologier.

Någon skillnad på nyhetsjobbet då och nu?

– Det är förvånansvärt lika. Men det kan bero på att den första kväll jag jobbade på Yle var dagen då kriget i Ukraina hade börjat. Jag hade den erfarenhet som behövdes den dagen. Förra gången jag jobbade med nyheter var det krig i Jugoslavien så jag vet hur det är när det är krig i Europa. Men också att det kommer att bli fred igen en dag. Vi har sett det här förut. Men någon ung inhoppare som kommer mitt i studierna på Soc-o-kom kan uppleva det som skrämmande.

Medierna ger en ganska kritisk bild av just den katolska kyrkan. Hur hanterar du det?

– Oftast bara med en suck. Jag har ju vant mig. Men jag är alltid en optimist och vädrar morgonluft där också. Men ofta är det ju bara rubriker om den katolska kyrkan kring övergrepp, eller av påven på resa någonstans, om det finns ”bra bilder” och det inte har hänt någonting viktigare ... Ibland skulle man gärna se mer om det goda kyrkan gör. I många länder drivs de bästa skolorna och sjukhusen av katolska ordnar. Visst kan präster begå övergrepp, men bland kyrkans omkring 400 000 präster finns det också de som inte gör det.

Hur viktig är ekumeniken för er katoliker, som anser er vara ”först och äldst”?

– I Finland får vi höra att vi är modell för ekumeniken. Vi samarbetar så bra med de andra kyrkorna att tre kyrkors biskopar träffar på-

GÖR: Översättare, journalist, sedan 2021 ordförande för Ekumeniska rådets svenska sektion.
KRISTEN TRADITION: Katolik.
BOR I: Karis.
FAMILJ: Singel, fyra bröder, sex syskonbarn.
INTRESSEN: Teologi, cricket och deckare.

ven i Rom varje år i samband med Henriksdagen. Vårt land är helt unikt i världen där. Svenska biskopar, inte reser de dit på samma sätt.

Ni har en lång, djup teologisk tradition. Finns det ekumenisk respekt för den?

– Den blir mer och mer ömsesidig. I den tidiga ekumeniska rörelsen fanns en massa onödigt tjafs om att vi är ”skökan från Babylon”. Många köpte tidigare generationers fördomar och hittade inte ens på egna nya. Under de senaste tio åren har man lärt sig att tvätta glasögonen lite. Och ser att det kanske för någonting med badvattnet i reformationen i alla fall och att någonting inom vår kyrka kanske kan vara en bra idé.

Vad har du själv lärt dig genom ekumeniken?

– Genom skapelsen är vi alla bröder och systar. Om somrarna brukar jag gå i den ortodoxa kyrkan i Hangö och där känner jag mig hemma i liturgin. I många frikyrkor upplever jag en omedelbarhet och en förtröstan på den helige Ande som jag tycker är viktig att komma ihåg; utan Anden blir det ingenting.

Varför har du landat i de här gamla kyrkorna?

– För kontinuiteten. Jag tror inte det är meningen att vi ska uppfinna hjulet på nytt. Traditionen behövs för att hålla oss i ett slags fåra så inte tolkningarna far iväg med oss. Man tänker sig ibland att människan har förändrats på 2000 år, men det har vi inte alls.

Olav Jern anser att både Kyrkostyrelsen och domkapitlet har för stor makt. Men han är ändå tveksam till att minska på domkapitlets makt.

Stat och kommun har förenklat sin förvaltning. Men den utvecklingen har inte nått kyrkan. Den uppfattningen har Olav Jern i Vasa.

TEXT OCH FOTO: **JOHAN SANDBERG**

”Kyrkans förvaltning är föråldrad”

Olav Jern är förtroendevald i Vasa svenska församling där han sitter i kyrkofullmäktige, församlingsrådet och gemensamma kyrkorådet. Han betraktar den kyrkliga förvaltningen utgående från sin erfarenhet i statlig och kommunal förvaltning, framför allt i sitt jobb som landskapsdirektör för Österbottens förbund därifrån han gick i pension 2017.

Han hör till dem som i Kyrkpressens enkät bland förtroendevalda anser att både Kyrkostyrelsen och domkapitlet har för stor makt.

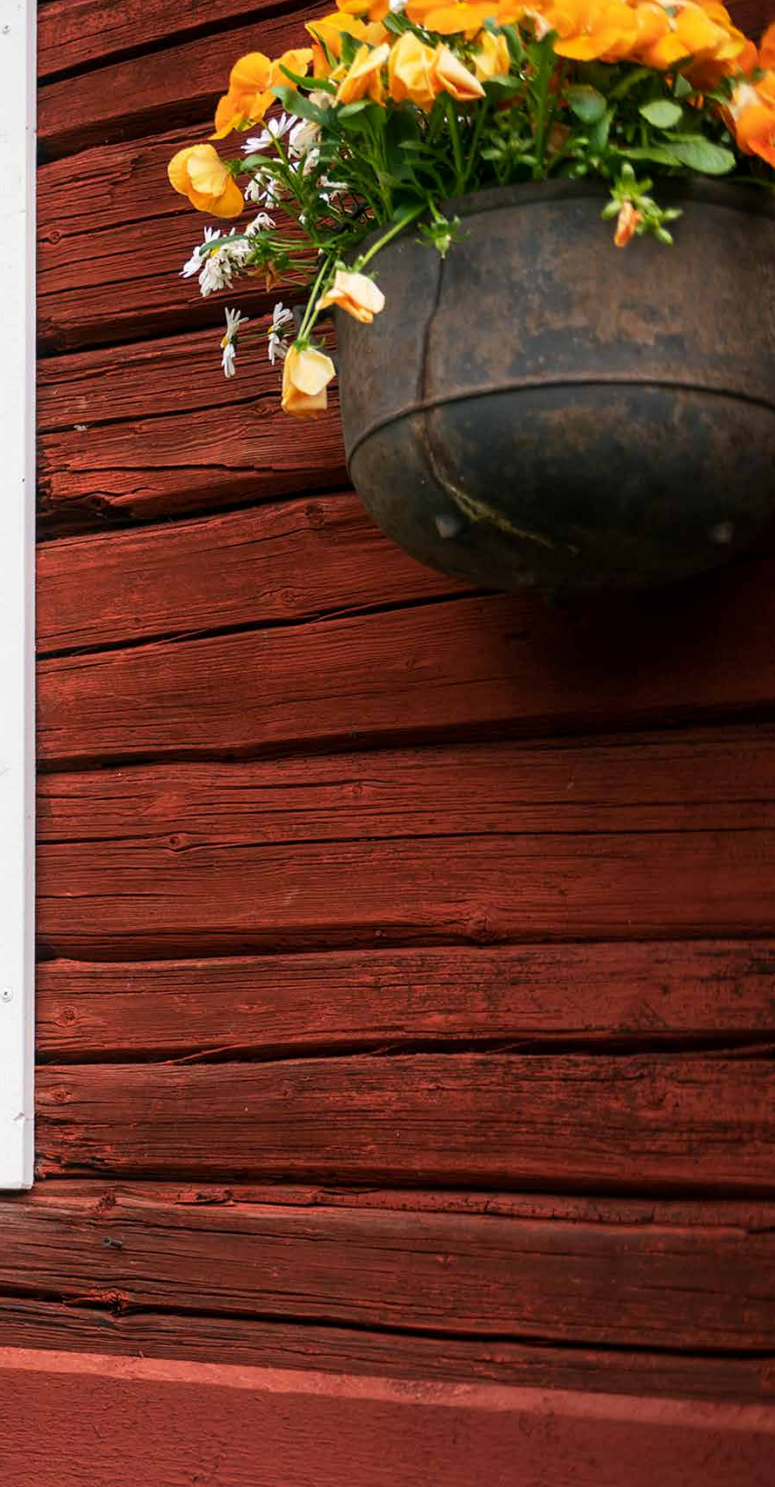
Att Kyrkostyrelsen har för stor makt anser 41,3 procent av dem som svarat på vår enkät, medan 37,4 procent anser att också domkapitlet har det. Nej svarade 22,8 procent respektive 37,4 procent. För domkapitlets del är åsikterna alltså jämnt fördelade.

– Man borde se över arbetsfördelningen och delegera neråt så många ärenden som möjligt. Man borde se över vad som är vettigt att Kyrkostyrelsen, stiftet och domkapitlet ska göra och vad församlingen kan göra bättre, säger Jern.

– Jag tycker det vore hälsosamt om varje församling kunde bygga upp sin egen profil

**TIPSA
OSS!**

Har du ett
nyhetstips?
Epost:
redaktionen@
kyrkpressen.fi
Telefon:
040 831 6902

gare sätt att jobba inom stiftet. Stiftets roll ska markeras tydligt med tanke på de andliga frågorna, och det ska stöda arbetet i församlingarna. Församlingarna ska med sin sakkunskap och sin lokala förankring vara kyrkans verkliga arbetsredskap. Frågan är då om stiftsfullmäktige borde få en tydligare roll.

Han har uppfattningen att stat och kommun har lättat på byråkratin men kyrkan har inte gjort det.

– Vasa har fyra nivåer: den lokala förvaltningen med församlingsråd, kyrkofullmäktige, samfälligheten och gemensamma kyrkorådet. Vi har två domkapitel, Borgå och Lappo. Och sedan då Kyrkostyrelsen och kyrkomötet. Jag tycker det är rätt föråldrat att det finns ärenden som till exempel försäljning av fast egendom som fortfarande snurrar upp till Kyrkostyrelsen.

Konstig budgetering

Olav Jern önskar att församlingarna fick en större frihet gentemot samfälligheten.

– Man kan börja med sättet att budgetera. För mig var det en fullständig överraskning att budgeten görs med stöd av en kontoplan för alla sektorer som går ner på en helt fånig detaljnivå. Den budgeten fastställer kyrkofullmäktige med alla sina olika konton, medan den bindande nivån ändå fastställs på församlingsnivå eller i samfälligheten. Det gör att det känns som om församlingarna måste leva med en väldigt strikt budgetering.

»Det vore hälsosamt om varje församling kunde bygga upp sin egen profil.«

I stället borde församlingsrådet göra en dispositionsplan för budgeten, anser han. I den bör det räcka med ett konto till exempel för resekostnader och för utbildning.

– Nu splittrar man upp det på olika enheter, vilket gör det väldigt svårt att ha en överblick över hur ekonomin egentligen fungerar.

Någon fördel med kyrkans sätt att göra budget ser Olav Jern inte.

– Det viktiga är att man i budgeten ställer verksamhetsmålen, det vill säga vad man har tänkt göra under året. Det skulle också göra församlingarna lite modigare i att omdisponera under årets lopp. För man vet aldrig hur året slutar.

Han förenar sig också i åsikten att en förtroendevald och inte kyrkoherden borde vara ordförande i församlingsrådet. Det enkätsvaret skrev KP om i senaste nummer.

Ge partierna en roll i församlingsvalet

Olav Jern upplever också att den kyrkliga förvaltningen har väldigt rigorösa behörighetsvillkor för tjänsterna.

– Den kommunala sektorn har luckrat upp det och företagen i sin tur ser på hur de anställda i praktiken kan sköta jobbet.

Men Olav Jern har ändå en ganska positiv bild av att vara förtroendevald i kyrkan.

– Det är ett väldigt sunt system och en god tradition att engagera förtroendevalda engagerats genom val. Sedan är det en annan sak att valdeltagandet är alltför lågt.

Så gjordes enkäten

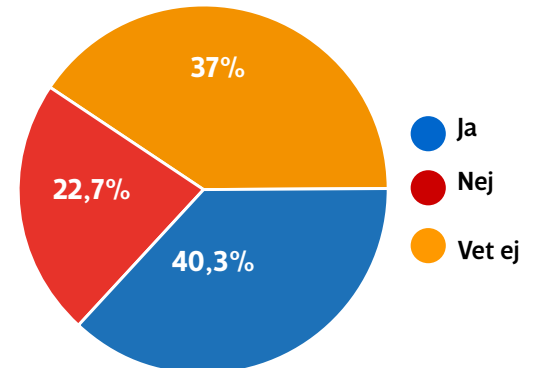
I början av juni sände Kyrkpressen en enkät till alla stiftets församlingsråds- och kyrkorådsmedlemmar per e-post. Redaktionen fick in 180 svar.

En del av svaren gick att kommentera.

Svararna fick svara anonymt men lämna sina kontaktuppgifter om de så ville.

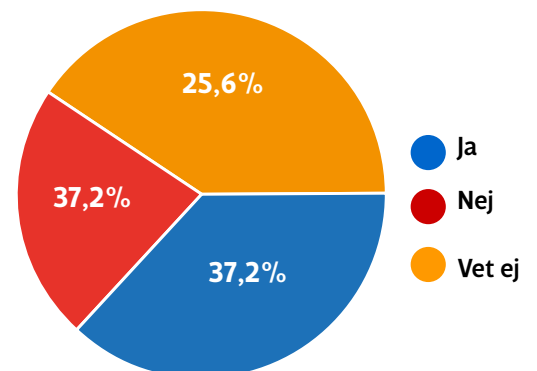
Tycker du att Kyrkostyrelsen har för stor makt i förhållande till församlingen?

181 svar

Tycker du att domkapitlet har för stor makt i förhållande till församlingen?

180 svar

inom ramen för den lagstiftning som finns.

Kyrkostyrelsen visar inte vägen

Olav Jern ser ändå positivt på den klara beslutsordningen och den struktur kyrkan har.

– Kyrkan behöver en centralförvaltning. Frågan är hur mycket den ska göra och hur mycket stiftet och församlingarna lika gärna kunde göra. Men det gör ju att ärenden blir ofta lite sega i och med de ska upp till följande nivå.

Han ifrågasätter om alla anvisningar som kommer från Kyrkostyrelsen och all statistik man samlar in är nödvändiga.

– Statistiken är förstås ett sätt att beskriva verksamheten. Men frågan är till vilken nytta? Borde inte Kyrkostyrelsen i stället vara den som pekar på vägen vartåt kyrkan går? undrar han.

Vad domkapitlets roll beträffar är han lite mer tveksam.

– Det är en besvärlig ekvation att församlingen eller samfälligheten har arbetsgivaransvar över människor som är tillförordnade av en annan förvaltning. Fördelen, och varför jag tror att systemet behöver fortsätta, är att vi får ett enhetli-

För ett år sedan blev **Edgar Vickstöm** präst efter en lång karriär bland annat som bankdirektör. Ett år senare är han förbryllad och lite bekymrad. En kyrka som handskas med personal, tid och pengar borde våga tänka på effektivitet. Men varför vet kyrkan inte ens om den har ett mål?

TEXT OCH FOTO: **SOFIA TORVALDS**

Varför vet kyrkan inte vart den ska?

Om du inte vet vart du ska så spelar det heller igen roll vilket väg du tar.

Det här säger katten till Alice i boken *Alice i Underlandet*, och den meningen har Edgar Vickström funderat mycket på sedan han började studera teologi, blev prästvigd och började jobba i Mariehamns församling.

Han skrev sin pro gradu-avhandling om hur sekulära ideologier påverkar församlingars syn på effektivitet. Han har jobbat som vice- vd på Ålandsbanken "längre än han kan minnas", han har jobbat som chef vid andra företag och som stadsdirektör.

Nu är han församlingspräst och funderar på effektivitet ur en helt ny vinkel.

– Egentligen ville jag veta varför kyrkan inte är effektivare än den är. Jag har undrat över varför man inte verkar sträva efter att använda sina resurser – pengar, människor och tid – effektivt.

Jag har undrat varför kyrkan till och med menar att man inte *får* vara effektiv i de här frågorna.

Den här frågan ledde honom till följande förbryllande fråga: församlingens och kyrkans mål.

– Vilket det är vet jag ärligt talat inte. Ska jag sträva efter att fler döps? Eller strävar vi efter att öka antalet som kommer till mässan? Vad är det vi riktigt ska göra? Jag vet ju inte om en åtgärd är relevant om jag inte vet vad målet är.

De svala ska vi värma upp!

Kanske strävan är att behålla de medlemmar kyrkan redan har? Eller kunde målet kanske vara att låta den krympa tills det bara finns en liten kärntrupp av troende?

– Det kunde vi göra snabbt och geschwint.

»Alla organisationer verkar skapa ett hus åt sig när de är döende.«

Om man vill förlora de svala ska man skriva ut det, för annars vet man ju inte vad man ska göra när man möter en sådan där sval församlingsmedlem. Det beror ju på vad man vill.

För honom själv är det självklart att målet inte kan se ut så. Budskapet ska ju predikas för alla.

– Och de svala ska vi värma upp, det tycker jag!

Han kan inte heller påstå att han skulle tycka att kyrkan har fel mål, eftersom det inte verkar finnas ett mål över huvudtaget.

– Alla verkar vara eniga om att det skulle vara bra om kyrkan hade så många medlemmar som möjligt, och därför får man inte störa någon. Men när man inte stör någon blir budskapet bara svalare och svalare, och då attraherar man heller ingen.

Hur tycker du att målet borde se ut?

– Jag tycker målet ska vara att vi ska missionera på riktigt. Vi ska förmedla Guds ord, formulerat av Kristus och av kristen tradition. Och

det budskapet ska vi modernisera så att dagens människor attraheras av det. De kalla ska bli svala, och de svala ska bli varma. Vi ska ta in fler i kyrkan och inte sträcka upp händerna inför att vi dör om tjugo-trettio år. Jag tycker vi ska ut i samhället och aktivera människor i kyrkan. Och den verksamhet vi har som inte strävar efter det borde vi lägga ner. Till exempel den byråkratiska överbyggnaden.

Han är nästan rädd för att säga det, men Kyrkostyrelsen tycker han man kunde lägga ner helt och hållet.

– Sedan kan man bygga upp den igen i den takt dess tjänster efterfrågas kraftigt i församlingarna.

För ett tag sedan var han på besök i Kyrkans hus i Helsingfors.

– Då tänkte jag på hur jag förr varit på besök i Kommunernas hus. Och i Idrottens hus. Alla organisationer verkar skapa ett hus åt sig när de är döende. De samlas i ett hus när folkrörel-

sekraften och -tanken är borta. Och vem älskar sin kommun egentligen? Så kommunerna behöver ett hus. Kyrkans hus – *det* var ett dåligt tecken. Det finns inte ett IT-företagens hus någonstans, för de har annat att göra.

Vart ska jag då gå?

Han återkommer till frågan Alice i Underlandet ställer: vart ska hon gå? Vart ska en präst gå?

– Okej, jag är präst så då går jag vart jag vill. Och det är ju fint om var och en får skapa sina egna mål. Ganska brokigt kan det bli, och då kan man ju svara: det ska vara så här brokigt, det ska finnas en präst för varje människa, så prästerna behöver vara olika. Okej, det kan jag köpa. Men är målet då att ha en präst för varje typ av människa? Kanske? Då måste ju människorna börja yra omkring och leta efter sin präst, var han eller hon råkar finnas.

Han skakar på huvudet. Den teorin är inte heller riktigt vattenfast.

Han sitter också och undrar varför församlingarna ska mäta så mycket.

– Varför ska vi ha statistik då statistiken inte har någon betydelse? Man ska inte mäta någonting om man inte vet vad mätningen har för mål: om vi går över en gräns blir det på ett visst sätt, går vi under den så blir det på ett annat sätt. Men nu bara mäter vi och mäter. Allt som någon kunnat tänka ut att man skulle kunna mäta så mäter vi. Och jag tror att det är något som de flesta som jobbar i kyrkan tycker är helt onödigt.

Parkinsons lag

Parkinsons lag är ett tänkespråk som kan formuleras på följande sätt: "En arbetsuppgift kommer att utvidga sig så att den fyller den tid som är tillgänglig för att utföra den." Parkinsons lag bygger på boken *Parkinson's Law and other*

Forts. på följande sida. ►

I sommar pilgrimsvandrade Edgar Vickström till Franciskusfesten på Kökar.

Studies in Administration som gavs ut av C. Northcote Parkinson år 1957 och som främst handlade om hur byråkratiska strukturer tenderar att växa med tiden.

– En annan av hans lagar visar hur överbyggnaden på en organisation börjar se ut när en organisation är döende.

Som exempel tar Parkinson den brittiska flottan, som började nedmonteras när brittiska samväldet krympte.

– Det visade sig att flottan hade mer administration under nedmonteringen än under krigsfasen. Man hade tydligen fler amiraler än fartyg. Helt fantastiskt!

Edgar Vickström jobbade i några år vid Wiklöf Holding. Koncernen hade 800 anställda och på sista raden i bokslutet stod det 12–13 miljoner.

– Men huvudkontoret hade bara tre personer anställda. När jag kom dit som vice- vd var jag den fjärde, och jag blev så småningom onödig. När jag var ny gick jag in till Nisse Lampi, som var vd, och frågade om vi borde ha ett möte varje vecka. Nej, sa Nisse. Vill du någonting så sätt dig ner så diskuterar vi det genast, och vi ring- er varandra om vi behöver.

Det är hans målbild för optimal administration: en organisation med 800 anställda och ett huvudkontor med tre personer.

Men problemet är ju att kyrkan inte är ett företag. Kyrkan är heller ingen kommun. Konsulter från de här världarna fungerar knappast som vettiga rådgivare för kyrkan.

– Jag tror att om jag var kyrkoherde skulle jag försöka hindra allt utflöde. Jag skulle tän-

»Vi söker och söker, utan mål, och kompassnålen snurrar.«

ka: jag låter *ingen* lämna församlingen utan att veta varför. Vi ska ha ett ordentligt samtal med var och en, vi ska lära oss vad problemet är och hitta ett ordentligt språkbruk för att möta alla.

Målet, tänker han, är att församlingen och kyrkan ska växa. Man måste lägga det målet, och sedan fråga gällande varje åtgärd: stöder den här åtgärden det målet?

– Och kanslipersonalen ska veta att om någon vill lämna församlingen ska man inte ge dem adressen till erakirkosta.fi. Man ska säga: Om du inte vill prata med mig så bokar vi ett samtal med en präst så att vi vet varför du vill göra det här.

Ibland tänker jag att kyrkans mål är att bevara så många arbetsplatser som möjligt så länge som möjligt. Man hoppas att alla som sitter runt mötesbordet ska finnas kvar om fem år. Och finns de inte där hoppas man att de ska ha gått i pension.

– Jag tror du har rätt. Men det är varken effektivt eller snällt, fast man tror att det är snällt. När människor sitter kvar på arbetsplatser som inte är meningsfyllda mår de inte bra.

I sin avhandling kommer han till att kyrkan måste fundera på sin effektivitet, men utan att ta modell av företagen eller den offentliga sektorn.

– Kyrkan är kyrka, och den måste fundera på hur den ska ta vara på sina krympande resurser innan den tvingas till något oeftertänkt.

Han vet inte hur den modellen borde se ut, men han vet att någon borde fundera på den mycket aktivt. Just nu tycker han att kyrkan är

inne i ett förvirrat sökande. Ska vi gå på barnfamiljer? Ska vi gå på de nyligen pensionerade? 30–50-åringarna? Musik-, fotbolls- eller hård- rocks-evangelium?

– Vi söker och söker, utan mål, och kompassnålen snurrar.

För ett år sedan, då han började arbeta i kyrkan, var han ganska säker på att det här var något man skulle kunna ta tag i och förändra.

– Men nu ... jag vet inte. Det är ett så stort slag- skepp den här kyrkan, och det svänger sakta.

Kanske varje församling borde ställa upp eg- na mål? Han vet inte.

– Det viktiga är att slå fast ett mål så gott man kan, även när man inte är så säker på att det är perfekt. Det perfekta får inte bli det godas fiende. Alla kör då åt ett håll, man har ganska bra fart och så uppnår man i alla fall något ganska bra.

Annars står man bara på ett isflak som krym- per. Och allt känns meningslöst – bokstavligen meningslöst, alltså utan mening.

Kanske kyrkans och församlingens grund- problem kunde formuleras så här: varje männ- iska är oändligt värdefull och värd hur myck- et omsorg som helst. Samtidigt verkar kyrkan i en värld där det finns tre begränsningar: tid, människor och pengar.

– Mellan de här två verkligheterna måste kyr- kan verka och fatta sina beslut. Om man inte tar de här bägge sanningarna i beaktande samti- digt hittar man nog inga relevanta mål. Och då kan det verkliga målet i stället bli att få behå- la så många anställda så länge som möjligt. Så kan det inte vara. Det håller inte. Det är för lite.

Vi måste fokusera utåt

DET ÄR ingen nyhet att kyrkans sjunkande medlemsantal bekymrar. Men vad är det egentligen vi oroar oss för? Är vi bekymrade för hur kyrkan ska klara sig utan folket eller hur folket ska klara sig utan kyrkan?

I det första fallet gäller oron främst för kyrkan själv. Hur ska det gå med våra strukturer, traditioner och den kultur kyrkan representerar om inkomsterna minskar? Hur ska lönen räcka åt alla anställda? Den här oron är helt berättigad men jag tycker mig ändå se en del brister i resonemanget.

DELS HANDLAR det mycket om de yttre ramarna för kyrkans arbete och de är de facto väldigt tidsbundna. Vi behöver inte gå långt bakåt i tiden eller titta långt åt si-

dan för att hitta kristna som arbetar på andra sätt än vi gör. Det sätt som den lutherska kyrkan i Finland utformats på och de strukturer vi byggt upp är inga mål i sig själva, de är verktyg. Och verktyg kan förändras och variera.

Dels blir en kyrka som fokuserar på sin egen överlevnad inåtvänd, och inåtvända organisationer brukar i regel inte överleva. Det är nånting fränstötande i en grupp som vill att jag ska ansluta mig till dem främst för gruppens skull, inte primärt för att de tror att jag skulle ha nån glädje av medlemskapet.

I DET andra fallet blir drivkraften sundare. Vad är följden om den röst som påmin-

»Mer nöd för folket och mindre nöd för kyrkan, för att uttrycka det fromt.«

ner om de existentiella frågorna blir svagare? Vad innebär det om vi mister den som envist påtalar att livet är mer än bara här och nu? Som hävdar att det finns Någon som är större än oss. Vi borde i högre grad röra oss kring de här tankarna, för de ligger betydligt närmare vårt kärnuppdrag.

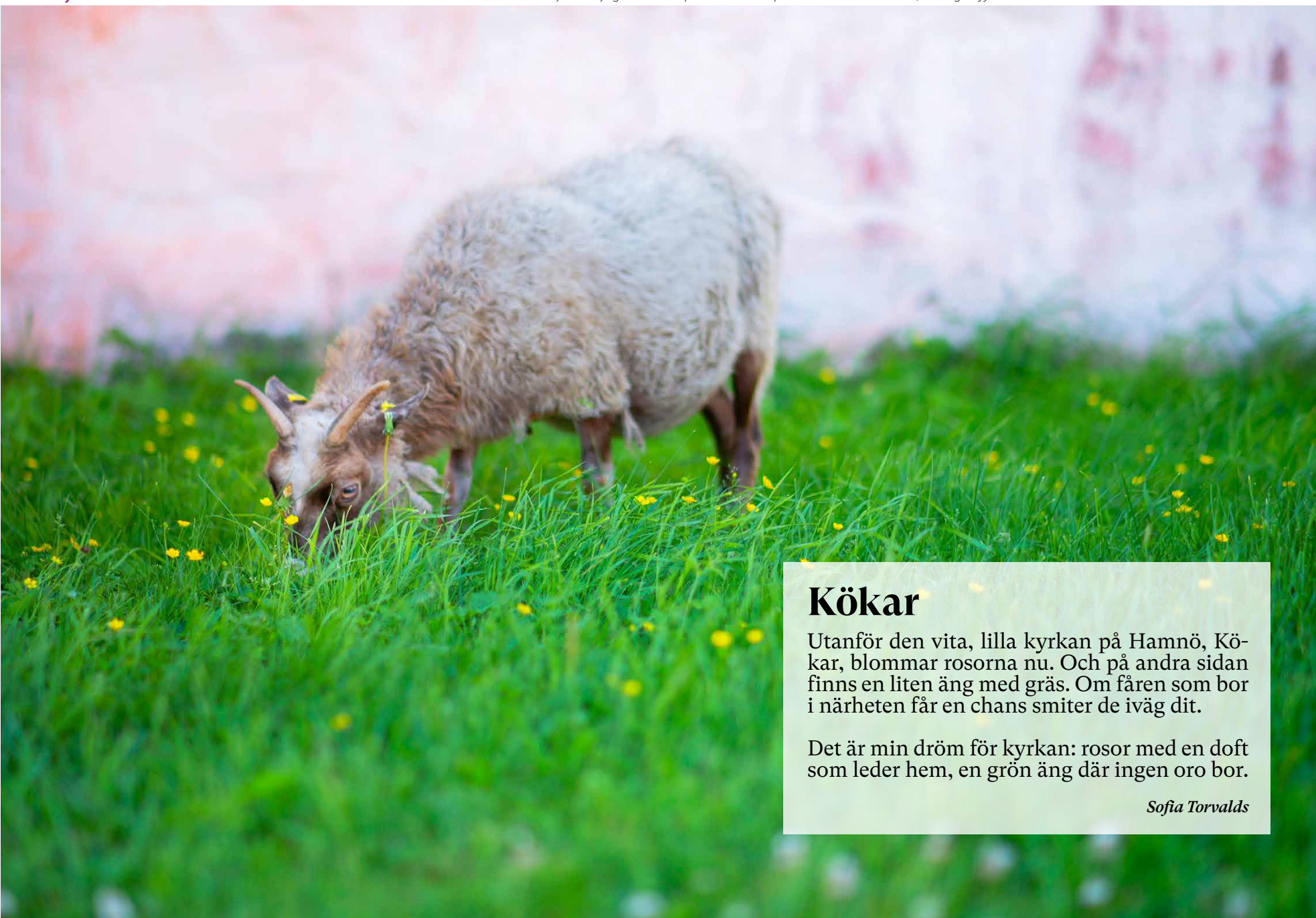
JAG TROR att en del av vägen framåt är att oroa oss mindre för kyrkan utan folket och mer för folket utan kyrkan. Oron behöver bli utåtriktad istället för inåtvänd. Mer nöd för folket och mindre nöd för kyrkan, för att uttrycka det fromt.

FOKUSERAR VI mer utåt än inåt kanske organisationens överlevnad rent av ordnar sig av sig självt. Och skulle den inte göra det kan vi åtminstone säga att vi höll fast vid Mästarens ord att tjäna och söka andras bästa framför vårt eget, även i de tider då skatteunderlaget sviktade.

Mats Björklund är jordbrukare från Peder-söre.

JAG HAMNADE PÅ ...

Under vinjetten "Jag hamnade på" hamnar vi på överraskande ställen, antingen fysiskt eller mentalt.

Kökar

Utanför den vita, lilla kyrkan på Hamnö, Kökar, blommar rosorna nu. Och på andra sidan finns en liten äng med gräs. Om fåren som bor i närheten får en chans smiter de iväg dit.

Det är min dröm för kyrkan: rosor med en doft som leder hem, en grön äng där ingen oro bor.

Sofia Torvalds

FOTO: ANNIKA HAGMAN-KANCKOS

JOHAN KANCKOS

Drivmedel

NÄR JAG tankade bilen för en tid sedan väcktes en del minnen till liv från min barndom. Mina tankar gick till filmtrilogin *Back to the future*. I centrum finns en bil som man kan åka i tiden med. Bilen behöver energi och man gör konstanta modifieringar på den. I början har den en plutonium-kärnkraftsreaktor. Innan den första filmen är slut har man också drivit den med elektricitet från ett åsknedslag. I den fantastiska framtiden år 2015 (filmen är från 1985) sätts det in en ny kraftkälla "Mr Fusion" som drivs av skräp. Synen på vad som vore idealiskt drivmedel förändras. Men varifrån kom viljan att förändra bilen?

Drivmedelspriser har diskuterats länge. Det känns inte så fruktansvärt länge sedan man trodde att 1,50 euro var någon sorts smärtgräns för en liter bensin. Men som vi alla vet steg priserna ytterligare och vi flyttade vår känsla för vad som var okej.

I ett utsatt läge börjar vi alltmer fundera på vilka möjligheter vi har.

»När kärleken kommer inifrån dig själv blir det en självförnyande källa.«

KUNDE MAN säga att det finns skäl att fundera över vilka möjliga drivkraftsalternativ det finns för oss människor? Man kunde dela upp alternativen i inre och yttre drivkrafter. De yttre handlar till exempel om strävan efter andras godkännande och kan ta sig uttryck i strävan efter ära, berömmelse, pengar. Rädslor för hur andra kanske kommer att reagera kan bli handlingsförlamande.

Vad är då annorlunda om drivkraften kommer inifrån? Söndagens tema "Kärlekens lag" handlar om att ha kärleken som drivkraft. När kärleken kommer inifrån dig själv blir det en självförnyande källa. Du bränner inte ut dig. Och din drivkraft, din motivation, kan inte tas ifrån dig. Du kan vara dig själv. Du är trygg i dig själv och kan göra gott för din omgivning.

Johan Kanckos är ungdomspräst i Esbo svenska församling. **Han drömmer om:** Att vara omgiven av människor som är trygga, stabila och motiverade av kärlek.

Hans tips: Stanna upp och tanka kraft i en vägkyrka.

SÖNDAG 24.7.2022, Sjunde söndagen efter pingst

Söndagen ger kyrkoåret puls. Varje söndag har ett namn och ett tema som återkommer i bibeltexterna. Den här sidan berättar vad de närmsta två söndagarna handlar om i våra kyrkor.

Den här veckan

har temat Kärlekens lag. Den berättar om att Jesu lärjungar ska följa kärlekens lag och eftersträva en rättfärdighet som överträffar de skriftlärdas och fariséernas. När vi strävar efter det här måste vi vara redo att avstå från våra egna rättigheter till förmån för vår nästa och att älska också våra fiender.

Helgens texter

FÖRSTA LÄSNINGEN

3 Mos. 19:1–4, 11–18

ANDRA LÄSNINGEN

Rom. 12:16–21

EVANGELIUM

Matt. 5:20–30

"Bemöt alla lika och håll er inte för goda att umgås med dem som är ringa. Var inte självklara. Lön inte ont med ont."

Läs mera i Rom. 12:16–21

Psalmförslag

482

480

884

224

Psalmerna är valda av Dag-Ulrik Almqvist.

Gud, låt din kärlek få vara vår kraftkälla som aldrig tar slut. Låt kärleken leda oss på vår väg genom livet. Amen.

Bönen är skriven av Johan Kanckos.

SÖNDAG 31.7.2022, Kristi förklarings dag

Nästa söndag

firar vi Kristi förklarings dag. Bibeltexten berättar om hur Jesus tillsammans med tre av sina lärjungar gick upp på ett berg för att be. Där fick de höra Guds röst som sa: "Detta är min älskade son, han är min utvalde. Lyssna till honom." Kristi förhållande var vändpunkten i Jesus liv. Temat för söndagen är **Kristus förhållande**.

Helgens texter

FÖRSTA LÄSNINGEN

2 Mos. 3:1–6

ANDRA LÄSNINGEN

2 Petr. 1:16–18

EVANGELIUM

Matt. 17:1–8

"Där förvandlades han inför dem: hans ansikte lyste som solen, och hans kläder blev vita som ljuset."

Läs mera i Matt. 17:1–8

Psalmförslag

53

121

122

120

Psalmerna är valda av Dag-Ulrik Almqvist.

Saknar du någon församling? Du hittar de övriga på kyrkpressen.fi

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

ESBO

HÖGMÄSSOR:

Esbo domkyrka sö 24.7 kl. 12.15. Jäntti, Brunell och William Häggblom.
Esbo domkyrka sö 31.7 kl. 12.15. Erkko, Brunell och William Häggblom.

Esbo domkyrka är vägkyrka: Bekanta dig med fantastisk arkitektur, hör om fascinerande lokalhistoria och ta möjligheten att stanna upp en stund inför egna tankar. Esbo domkyrka är en av hundratals vägkyrkor, 6.6 – 5.8 finns kyrkguidar på plats vardagar kl. 11 – 16.30 för guidning på svenska, finska och engelska. Caféet vid Klockstapeln öppet vardagar kl. 12 – 16. Intäkter till förmån för Gemensamt Ansvar-insamlingen.

Pilgrimsvandring i naturen: En vandring på egen hand i Noux nationalpark, No-uuvägen 84, Esbo. Start vid Finlands naturcentrum Haltia. Sju punkter längs den drygt 2 km långa vandringsleden ger info om den omgivande naturen och möjlighet till andliga övningar. Text och karta kan laddas ned via Citynomadi-applikationen (svenska) eller låna ett häfte vid startpunkten Haltia. Mer info: espoonseura-kunnat.fi/luontopyhiinvaellus.

Escape Enä-Seppä-läger: Veckoslutsläger på svenska och finska 23–25.9 för 12–14-åringar. Temat inspirerat av Escape Rooms-spel. Busstransport till Enäseppä. Pris 35€. Elektronisk anmälan 1.6–2.9 på esboforsamlingar.fi. Frågor: camilla.dannholm@evl.fi

MUSIK:

Musik i sommarkvällen – en avgiftsfri musikupplevelse på söndagskvällar i Esbo domkyrka. Konsertserien i samproduktion med kantorer i Esbo svenska församling och Espoon tuomiokirkkoseurakunta.
Sö 24.7 kl. 19. Romantique – Santeri Siimes, urut / orgel. Musik av Franck, Büsser, Barié, Bourdon, Siimes. Fritt inträde. Frivillig kollekt till förmån för musikverksamheten i Esbo domkyrka.
Sö 31.7 kl. 19. Cantabile – Inka Kinnunen, laulu / sång; Heli Peitsalo, urut / orgel. Musik av Mozart, Bach och Krebs. Fritt inträde. Frivillig kollekt till förmån för musikverksamheten i Esbo domkyrka.

Diakonin stöder och hjälper: elektronisk tidsbokning; asiointi.espoonseurakunnat.fi Mer info esboforsamlingar.fi/stod-och-hjalp/samtalshjalp.

Esbo svenska församlings kansli på Kyrkogatan 10: Vi betjänar per telefon må–fre kl. 9–13 och e-post. Kansliet öppet för besök må och to kl. 9–13.

Bokning av dop, vigsel och jordfästning samt beställning av ämbetsbetyg och släktutredningar: Esbo regioncentralregister, betjäning per telefon och e-post må–ti kl. 9–15 och on–to kl. 9–12, fre stängt. 09 8050 2600, keskusrekisteri. espoo@evl.fi, Bokningstjänster, 09 8050 2601, varauspalvelut. espoo@evl.fi. Be-

Sensommar-gemenskap

Konsserter, utfärder och högmässor – också på sommaren erbjuder församlingarna gemenskap i många former. Kolla in annonseringen i din egen församling eller på den ort där du firar semester!

gravningstjänster, 09 8050 2200, hauta-toimisto. espoo@evl.fi.

GRANKULLA

Sö 24.7 kl. 18: Kvällsmässa i Sebastos, Fred Wilén, Heli Peitsalo. Kaffeservering.
To 28.7 kl. 13.30–15: Sommarcafé i Sebastos, Jona Granlund, Heli Peitsalo, Carola Wikström.
Sö 31.7 kl. 12: Högmässa i Sebastos, Jona Granlund, Heli Peitsalo. Kaffeservering.
To 4.8 kl. 13.30–15: Sommarcafé i Sebastos, Jona Granlund, Carola Wikström.
www.grankullaforsamling.fi

KYRKSLÄTT

Sö 24.7 kl. 10: Mässa i Haapajärvi kyrka
Sö 31.7 kl. 10: Gudstjänst i Haapajärvi kyrka
To 4.8 kl. 13–16: Sommarkafé i Ellen med Sus och Micke
Sommarens vägkyrkor i Kyrkslätt:
S:t Mikael's kyrka är öppen vardagar mellan 27.6–26.8 kl. 14–19
Haapajärvi kyrka är öppen alla dagar mellan 27.6–29.7 kl. 11–17
Pastorskansliet: är öppet under sommaren må–ti kl. 9–11.30 & 12.30–15, ons. kl. 12.30–15, to betjänar vi enbart via telefon kl. 9–11.30 & 12.30–15, fredagar är kansliet stängt.
www.kyrkslattsforsamlingar.fi
tel. 040 350 8213

TAMMERFORS

Sön 24.7 kl. 18 Kvällsmusik med nattvard "Sarmanto på saxofon" i Viinikka kyrka: Milo Linnovaara (saxofon), Paula Sirén (orgel, piano), Antero Eskolin
Sön 31.7 kl. 11 Konfirmationsmässa i Gamla kyrkan: Kim Rantala, Kaisa Niinimäki, Piu Heinämäki, Kristina Strand-Ke-tonen, Petra Perttula, Julia Hansson
OBS! Ingen Nepsy-coaching i juli

VANDA

Sö 24.7 kl. 10 Högmässa i Helsing kyrka
S:t Lars: Kaj Andersson, Heidi Åberg.
To 28.7 kl. 19 Sommarkonsert i Helsing kyrka
S:t Lars: Birger's Ragtime band.
Sö 31.7 kl. 10 Högmässa i Helsing kyrka
S:t Lars: Sini Aschan, Heidi Åberg.
Sö 7.8 kl. 10 Högmässa i Helsing kyrka
S:t Lars: Kristian Willis, Heidi Åberg.

HELSINGFORS PROSTERI

JOHANNES

www.helsingforsforsamlingar.fi/johannes
Högmässa: söndagar kl 12 i Johanneskyrkan.

Missa inte! Gudstjänst med kyrkkaffe: söndag 17.7 kl 15 i kolonitradgården i Brunakärr.

Obs! Inga mässor i S:t Jacob i juli, följande firar vi 7.8.

Middagsbön och diakonijour: tisdag 2.8 kl 12–14 i Johanneskyrkan. Obs! Ingen middagsbön och diakonijour 26.7.

Sommarandakt och café: onsdagar kl 14 i S:t Jacobs kyrka.

GEMENSKAP

Församlingsutfärd: För förhandsanmälda. Utfärd till Borgå socken fredag 29.7, start från Kiasma kl 9, retur kl 18.

Middagsbön och diakonijour: tisdag 2.8 kl 12–14 i Johanneskyrkan. Obs! Ingen middagsbön och diakonijour 26.7.

Sommarandakt och café: onsdagar kl 14 i S:t Jacobs kyrka.

Sommarcafé: måndagar kl 13–15 i Hörnan.

FAMILJER OCH BARN

Barnens tisdagar på Lekholmen: 26.7 blir en dag med olika lekar, 2.8 är det gamingdag på Lekholmen – både med brädspel och videospel. För info om färjornas tidtabeller, se Lekholmens egen hemsida: lekolmen.wordpress.com.

Musiklekarna och babyrytmiken: Sommarpaus, återkommer senare i augusti.

MUSIK

Five o'clock Organ: tisdagar kl. 17 i Johanneskyrkan.

Helsingfors orgelsommar: konsert onsdag 3.8 kl 19 i Johanneskyrkan, med Tuuli Lempa, piano och Tomi Satomaa, orgel.

Klavertramp – lunchmusik i Berghäll: torsdag 4.8 kl. 12 i Berghälls kyrka.

Programmet för unga och unga vuxna hittar du på ungdomsverksamhetens egen hemsida, johannesungdom.wordpress.com.

MATTEUS

www.helsingforsforsamlingar.fi/matteus
Mässor: Söndagar kl. 10 i Matteuskyrkan.
Utfärd till Lekholmen 31.7: Utfärd med gudstjänst i Lekholmens kapell den 31.7. Båten går kl. 9:45 från Fiskehamnen el-

ler 10:25 från Degerö och anländer 11:15 till Lekholmen. Gudstjänsten börjar då alla på båten anlänt till kapellet. Anmäl till kansliet (ti och to kl. 10–14, 09 2340 7302) om ni vill ha lunch! Lunchen kostar 10€/pers. Närmare information om båt-turerna hittas på www.lekholmen.fi.

BARN OCH UNGA

Barnens tisdagar på Lekholmen: Följ med till Lekholmen varje tisdag hela sommaren. Olika program för barn i olika åldrar. Mer info om Lekholmen och barnens tisdagar hittar du på www.lekholmen.fi.

MUSIK

Med Metron till Musiken: Varje sommartisdag kl. 19 t.o.m. 23.8 i olika kyrkor i östra Helsingfors. Konserter i Matteuskyrkan den 19.7 och 16.8. Följande konserter 12.7 och 19.7 i Mikael'skyrkan respektive Matteuskyrkan. Läs mer på www.metrolamusiikkiin.fi (info också på svenska).

ANNAT PROGRAM

Familjeläger på Lekholmen 19–21.8: Grillkväll, bastu, pyssel och barnprogram – en skön helg med innehåll som hela familjen kan göra tillsammans. För vuxna även eget parallellprogram med diskussion, musik, motion m.m. Frågor och anmälningar till lägren senast 31.7: catarina.barlund-palm@evl.fi/050-3803936.

PETRUS

www.petrusforsamling.net

Högmässa: 24.7 kl. 10 Äggelby gamla kyrka, kl. 13 Munksnäs kyrka. Metsärant, Fiona Chow. Kyrkkaffe efteråt. 31.7 kl. 10 Äggelby gamla kyrka, kl. 13 Munksnäs kyrka. Metsärant, Sandell.

Sommarpuls: Söndagar i juni–augusti kl. 15.30 utanför eller inne i Petruskyrkan beroende på väder. En avslappnad söndags-samling med undervisning, gemenskap och lovsång. Välkommen!

BARNFAMILJER

Följ Petrus Kidz-gruppen på facebook och hemsidan för aktuell info!

Missa inte! Välsignelse inför skol- och dagisstart: 15.8 kl. 17 i Petruskyrkan. Petrus församling vill tillsammans med dig välsigna barnen för skol- och dagisstarten. Kvällen börjar med gemensam pizza-middag kl. 17. Anmäl dig till anne.koivula@evl.fi så pizzen säkert räcker åt alla. Välkommen med hela familjen och faddrar!

Musiklek: Anmäl dig till höstens musik-
lekgrupper. Musiklek är speciellt för dig
med barn 0–5 år! Tisdagar kl. 10 i Malms
kyrka och torsdagar kl. 10 i Hagasalen.
Kontakta Anne Koivula, anne.koivula@
evl.fi, för mer info.

Barnkören: Höstens barnkör startar igång
igen i september! Kom med och sjung
och ha roligt efter skolan. Onsdagar kl. 15
i Petruskyrkan. Anmälan till Mathias San-
dell, mathias.sandell@evl.fi

ÖVRIGT

Sommarcafé: 23.8 kl. 13 i Petruskyrkan.
Välkommen på kaffe, sommarstämning
och litet program! Mer info av diakonissan
Bodil Sandell.

Petrus lärjungaskola Transform: Vill du
vara med på ett år där du får dela gemen-
skap, lära dig mer om dig själv, utrustas
i ledarskap och fördjupa din relation till
Gud? Vi hoppas att Transform får vara året
då du tillsammans med andra får ta av-
görande steg i din vandring med Jesus och
se Guds rike bli verklighet i din vardag. Vi
samlas två dagar i veckan utöver vilket du
kan jobba eller studera. Anmälan är öppen!
Mer info på www.transform.fi

Öppen Himmel bön- och lovsångskväll:
26.8 kl. 18 i Petruskyrkan. En kväll med
bön, lovsång och tid i Guds närvaro. Vill
du lära dig höra Guds röst, och vara inför
honom. Vi kan alla höra höra och umgås
med honom. Välkommen!

ONLINE

Följ med Petrus församling på Instagram
och facebook @petrusforsamling för andligt
innehåll och för att hållas uppdaterad om
vad som händer i församlingen! På somma-
ren löper där en serie där församlingsmed-
lemmar berättar vad församling betyder för
dem och vad deras favoritbibelord är.

RASEBORGS PROSTERI

EKENÄSNEJDENS SVENSKA GUDSTJÄNSTER

Sö 24.7:

Högmässa kl. 10 i Ekenäs kyrka.
Musikandakt med sommarallsång kl. 16 i
Trollshovda kapell. Servering. I samarbete
med Trollshofda skolhusförening.

BORGÅ

Babymassagekurs

**Den omtyckta kursen i baby-
massage** för föräldrar med bebisar
i åldern 3 veckor till 9 månader hålls
i Domprostgårdens klubbhus,
må 29.8–3.10 kl. 13:30–15:30.

Kursen leds av barnledaren Sussi
Hindsberg som är utbildad berö-
ringspedagog och certifierad baby-
massage-instruktör.

JOMALA

Lek, pyssel & sko!

Sommarkul för barn 7–12 år.

Lek, pyssel och sko! Egen lunch
tas med. Tisdagar och onsdagar
2–10.8 kl. 10–14. Anmälan senast
söndagen före via hemsidan.

Sö 31.7:

Högmässa med konfirmation kl. 10 i Eke-
näs kyrka.

MUSIK & KONserter

**Lunchmusik onsdagar kl. 12.30 i Ekenäs
kyrka, fritt inträde:**

– 27.7 Duo Johanna Almark & Henrik Wik-
ström och Jammarkören framför Almarks
Sångens tid – en kärlekssvit för kör.

**Eftermiddagsmusik fredagar kl. 16 i Bro-
marvs kyrka, fritt inträde:**

– 22.7 Sofia Lindroos

– 29.7 Anders Storbacka, orgel

**Familjens Gräsbecks traditionella som-
markonsert sö 24.7 kl. 15 i Bromarvs kyr-
ka.** Eva Gräsbeck, violin, Suvi Gräsbeck,
sång, Solveig, Folke och Oscar Gräsbeck,
piano. Fritt inträde, programblad 15€.

Konsert: Ambient Arkipelag 2022 lö 30.7
kl. 14 i Tenala kyrka. Ava Imogen, Ether
Soot. Fritt inträde.

Ekenäs sommarkonsert to–sö 4–7.8.

Konsert i Ekenäs kyrka to 4.8 kl. 19, fr 5.8
kl. 19 och lö 6.8 kl. 14. Mera info om konser-
terna på <https://finnchamber.fi/se/ekenas/>
Info: www.ekenasnejdensforsamling.fi

INGÅ

Sö 24.7:

– kl. 10.00 Högmässa: Ingå kyrka. Norrvik,
Storbacka.

Ons 27.7:

– kl. 13.00–14.30 Musikcafé: Ingå kyrka.
Anders Storbacka, orgel.

To 28.7:

– kl. 14.00–15.00 Prästen anträffbar:
Ingå kyrka. Terese Norrvik samt på piano
Marko Kare.

Sö 31.7:

– kl. 12.00 Tvåspråkig skärgårdsmässa:
Stora Fagerö. Sjöblom, Storbacka och Fa-
gerökvartetten. Avfärd kl. 11 med taxibåt
från småbåtshamnen, retur efter mässan.
Man kan också komma med egen båt. OBS!

Anmälan senast 28.7.2021 per tfn 09-
2219 030 eller per e-post inga.kansli@evl.fi

Må 1.8:

– kl. 16.00 Bibelgrupp: Prästgården. Norrvik.

Ons 3.8:

– kl. 19.00 Konsert, Kristel Aer (Estland)
orgel: Ingå kyrka. Fritt inträde, program-
blad 5 €.

Begränsat antal deltagare. Delta-
gandet är gratis.
Anmälan till jenni.antila@evl.fi,
senast 21.8.

To 4.8:

– kl. 14.00–15.00 Prästen anträffbar: Ingå
kyrka. Tom Sjöblom.

**Ingå och Degerby kyrka är öppna varje
dag 13.6–7.8.2022 kl. 11–15** – välkomna
och bekanta er med våra kyrkor.

Mera information: www.ingaforsamling.fi

KARIS-POJO

Söndag 24.7

–kl. 10 Gudstjänst i Pojo

–kl. 12 Högmässa i Karis kyrka. Högmäs-
san streamas också och kan ses via för-
samlingens YouTube-kanal.

**Ons 27.7 kl. 14 Sommarcafé vid Socken-
stugan på kyrkbacken i Karis.** Sång och
musik, kaffeservering och samvaro. Kaf-
fepeng för GA-insamlingen.

Karis kyrka är öppen för besök lö 30.7 kl.
11–13.30.

Söndag 31.7

–kl. 10 Högmässa i Pojo kyrka.

–kl. 12 Högmässa i Karis kyrka.

–kl. 16 Duo Lux uppträder i Svartå kyrka. San-
dy Ahjo, flöjt & Marja Nevankallio, kantele.

Pojo kyrka fungerar som vägkyrka och är
enligt möjlighet öppen ti–fre kl. 11–15.30
och lö 11–16. Närmare info Tiekirkko.fi

**Närmare information om församlingens
övriga evenemang finns på församlingen
webbplats:** www.karis-pojoforsamling.fi

ESBO STIFT

LOJO

31.8. Utfärd till Ainola och Sibbo: Anmäl-
ningar senast 17.8. till Tom Blomfelt (tnf
044 328 4273).

DOMPROSTERIET

BORGÅ

**Sö 24.7 Kl. 12.15 Högmässa i Domkyrkan
med konfirmation Pe 2A:** Apostolidou,
Blom, Söderström, hjälpledare

**Kl. 15 Konfirmationsmässa i Domkyrkan
Pe 2B:** Apostolidou, Blom, Söderström,
hjelpledare

Ti 26.7 kl. 12 Orgelkvart i Domkyrkan:
Jaana Jokimies

To 28.7 kl. 12 Orgelkvart i Domkyrkan:
Merja Halmetoja

KL. 14 Kaffeandakt i Café Ankare: Vi
samlas till kaffe och allsång. Gäst mis-
sionär Anna Tikum, Lindström, Lemberg,
Urda Lindberg

Kl. 19 Sommarkonsert i Domkyrkan: Heik-
ki Hämmäläinen, cello & Nina Meyke, piano

Sö 31.7 kl. 10 Gudstjänst Kullo bykyrka:
Lovén, Chow

Kl. 12.15 Högmässa i Domkyrkan: Lind-
gård, Lovén, Chow

Ti 2.8 kl. 12 Orgelkvart i Domkyrkan: Mi-
kael Helenelund

To 4.8 kl. 12 Orgelkvart i Domkyrkan:
Fiona Chow

Kl. 19 Sommarkonsert i Domkyrkan: Jan-
ne Oksanen, piano

STÄLL UPP I FÖRSAMLINGSVALET!

Kandidat i församlingsvalet kan bli en
konfirmerad medlem i kyrkan som:

- fyller 18 år senast 20.11.2022
- har blivit medlem i församlingen senast
15.9.2022
- ger sitt skriftliga samtycke till att kandidera
- är känd för sin kristna övertygelse. Det
betyder att personen hör till kyrkan och
engagerar sig i kyrkans gemensamma
framtid.

Kandidat blir man genom att gå med på
en kandidatlista eller grunda en egen val-
mansförening.
Valombuden är Linda Wahrman och Mi-
kael Helenelund. Kontakta någon av dem
då du bestämt dig för att ställa upp som
kandidat i valet 2022.

**I församlingen finns i dagsläge två val-
mansföreningar:**

1. Tillsammans i församlingen – vuxna

Valombud: Mikael Helenelund, tfn 040
584 9952, mikael.helenelund@gmail.com

2. Mitt i livet – unga vuxna mitt i livet

Valombud: Linda Wahrman, tfn 040 771
6133, linda.wahrman@gmail.com

SIBBO

**Mer info om vår verksamhet hittas på
www.sibbosvenskaforssamling.fi.**

Sö 24.7 kl. 10 Högmässa: Söderkulla
kyrka.

To 28.7 kl. 19 Sommarkonsert: Gamla
kyrkan. Duo Lux. Fritt inträde, program
5 €.

Sö 31.7 kl. 12 Högmässa: Gamla kyrkan.

To 4.8 kl. 19 Sommarkonsert: Gamla kyr-
kan. Vokalensemblem Moodi. Fritt inträ-
de, program 5 €.

ÅBOLANDS PROSTERI

VÄSTÅBOLAND

Pargas församlingsdistrikt:

Sö 24.7 kl. 10: Högmässa med konfirma-
tion i Pargas kyrka, Eva Williams, Patrik
Sundell, Tuuli Lempa.

– kl. 13 Sommargudstjänst på Björkholm:
Henric Schmidt, Tuuli Lempa. Buss från
Pargas begravningskapell kl. 11.20.

On 27.7 kl. 18: Veckomässa i Pargas kyr-
ka, Pär Lidén, Uma Söderlund.

To 28.7 kl. 20: Aftonandakt på Bläsnäs-
udden, Linnéa Nygård.

Sö 31.7 kl. 10: Högmässa i Pargas kyrka,
Pär Lidén, Tuuli Lempa.

On 3.8 kl. 18: Veckomässa i Pargas kyrka,
Pär Lidén, Hanna Lehtonen.

To 4.8 kl. 19: Sommargudstjänst i Qvidja
kapell, Sara Grönqvist, Hanna Lehtonen.

Nagu kapellförsamling:

Sö 24.7 kl. 11: Finsk högmässa i Nagu kyr-
ka, Esa Killström, Robert Helin.

Korpo kapellförsamling:

Sö 24.7 kl. 15: Gudstjänst i Norrkata kyr-
ka, Esa Killström, Robert Helin.

Sö 31.7 kl. 15: Gudstjänst i Korpo kyrka,
Esa Killström, Uma Söderlund.

Houtskär kapellförsamling:

Sö 24.7 kl. 11: Spelmanshögmässa i
Houtskär kyrka, Jussi Meriluoto, Uma
Söderlund. Nilsby spelmän från Pargas
medverkar.

Må 25.7 kl. 16: Bönestund ”Sida vid sida
med havet” i Houtskär kyrka.

On 27.7 kl. 16: Bönestund ”Sida vid sida
med havet” i Houtskär kyrka.

Fr 29.7 kl. 16: Bönestund ”Sida vid sida
med havet” i Houtskär kyrka.

Sö 31.7 kl. 18.15: Finsk kvällsmässa i
Houtskär kyrka, Jussi Meriluoto, Uma
Söderlund.

Iniö kapellförsamling:

Sö 31.7 kl. 13: Högmässa i Iniö kyrka, Jussi
Meriluoto, Robert Helin.

Sö 7.8: Iniö kapellförsamling ordnar gratis
båttaxi till Väståbolands svenska försam-
lings gemensamma högmässa med kap-
lansinstallation i Houtskär. Start från Iniö
kl. 10, tillbaka i Iniö ca kl. 15. Anmälningar
till Rea Åkerfelt, tfn 040 824 4726, senast
den 5 augusti.

ÅBO

sön 24.7:

– kl 12: Högmässa, Domkyrkan. Grahn, Danielsson, Schauman.

ons 27.7:

– kl 13–15: Sommarcafé, Aurelia.

sön 31.7:

– kl 12: Högmässa, Domkyrkan. Grahn, Danielsson, Juslin.

tis 2.8:

– kl 18: Tyst meditation, Aurelia.

ons 3.8:

– kl 13–15: Sommarcafé, Aurelia.

ÅLANDS PROSTERI

JOMALA

Sön 24.7 kl. 13 Friluftsgudstjänst på

Prästgården: Roger Syrén

Tors 28.7 kl. 14 Musikcafé: med Josefin Sundström

Sön 31.7 kl. 11 Högmässa: Roger Syrén, Josefin Sundström

MARIEHAMN

22.07 kl. 14.00: Musik till kaffet i S:t Görans café.

24.07 kl. 11.00: Högmässa i S:t Görans kyrka. Även livestreaming på församlingens Facebook-sida.

28.07 kl. 19.00: Konsert i S:t Görans kyrka, Kimmo Vuolteenaho – gitarr. Programblad – 8€.

29.07 kl. 14.00: Musik till kaffet i S:t Görans café.

31.07 kl. 11.00: Högmässa i S:t Görans kyrka. Även livestreaming på församlingens Facebook-sida.

04.08 kl. 19.00: Konsert i S:t Görans kyrka, ”En stund på jorden”, Johanna Grüssner – sång & piano, Jochum Juslin – gitarr & bas, Markus Helander – slagverk. Programblad 15€.

S:t Görans kyrka är öppen: må-fre kl. 10–18, lö kl. 10–15.

S:t Görans café: har öppet vardagar kl. 11–16.

Alla är välkomna på konserter, vid vissa konserter säljs programblad för att stöda artisten/föreningen.

Kyrktaxi till gudstjänst, tfn 018–19500.

NORRA ÅLANDS FÖRSAMLING Finström

20.7 kl. 19 I denna ljuva sommardag

– **konsert i Finströms kyrka:** Cathrin Blomberg, Erica Danielsson, Johanna Evenson, Andreas Fliflet, Kjell Frisk och Kim Jansson

24.7 kl. 11 Högmässa: Jon Lindeman, Johanna Evenson, Andreas Sjöstrand.

31.7 kl. 14 Gudstjänst vid Karl-Ers i Bjerström: Jon Lindeman, Johanna Evenson.

Sund

31.7 kl. 11 Högmässa: Outi Laukkanen, Kjell Frisk.

Geta

24.7 kl. 14 Gudstjänst vid kulturarvsstugan i Olofsnäs: Jon Lindeman, Wilhelmina Nyback, Johanna Evenson.

31.7 kl. 11 Högmässa: Jon Lindeman, Johanna Evenson.

Vårdö

24.7 kl. 11 Gudstjänst: Wilhelmina Nyback, Kjell Frisk.

31.7 kl. 16 Gudstjänst på Bergö: Färjan går från Långnäs kl. 15.00. Tillbaka i Långnäs kl. 20.50. Ta med matsäck.

ECKERÖ–HAMMARLAND

S:t Lars kyrka

Sjunde söndagen efter pingst

Friluftsgudstjänst på Emskär: 24.7 med Benny Andersson och Pipsa Juslin. Avfärd med båt från Bodegan i Käringsund kl 11. Kaffekorg och 15 € med. De som kommer med egen båt kan bjuda släkt och vänner på skjuts. I händelse av dåligt väder, gudstjänst i S:t Lars kyrka.

Kollekt: Kyrkans diakonifond

Kristi förklarings dag

Friluftsgudstjänst på Lassas i Kyrkoby:

31.7 kl 14 med Benny Andersson och Pipsa Juslin. Kollekt: Finska Missions-sällskapet r.f

S:ta Catharina kyrka

Musik i Sommarkvällen med Pipsa Juslin:

Torsdag 21.7 kl 19

NÄRPES PROSTERI

KORSNÄS

Sö. 24.7. kl. 18.00: Kvällsgudstjänst,

Frank Isaksson, Heidi Blomqvist

Sommarsamling på Strandhyddan 27.7 kl

18: Gäst Frank Isaksson, präst och musiker. Han bjuder på egen skriven musik och intressanta och givande tal.

Sö. 31.7. kl. 18.00: Kvällsgudstjänst, Frank Isaksson, Deseré Granholm

Baltikumvännernas loppis har sommaröppet fram till 6.8 kl.11–14: frånsett söndagar och måndagar. Tack till alla som ställer upp!

KRISTINESTAD

www.kristinestadssvenskaforsamling.fi

Lö 23.7 18:00 SLEF:s sommarfest i

Skaftung bykyrka. Medverkande Leif Eriksson, Bengt Djupsjöbacka, Olle Nilsson, Britt-Marie och Gun-Helen Andtfolk. Mötesledare Susanna Åbacka. Kaffeservering med laxsmörgås.

Sö 24.7 10:00 Högmässa i Lappfjärds kyrka. Norrback, Rosengård.

Sö 24.7 15:00 Högmässa i Sideby kyrka. Norrback, Vättö. Efter mässan kaffe för 50-årskonfirmanderna på Jonnsborg.

On 27.7 08:45 Morgonbön i Krs kyrka. Norrback.

On 27.7 19:00 Musik i sommarkvällen i Ulrika Eleonora kyrka. Anna Karin Martikainen, sång, Tom Bergman, flöjt, Olle Nilsson. Andakt, kollekt.

To 28.7 19:00 Orgelmusik i sommarkvällen verk av bl.a. barockkompositören Dietrich Buxtehude, organist Keijo Vättö.

Sö 31.7 12:00 Högmässa i Ulrika Eleonora kyrka. Norrback, Martikainen.

Sö 31.7 15:00 Gudstjänst vid Korsberget i Uttermossa. Norrback, Martikainen.

On 3.8 08:45 Morgonbön i Krs kyrka. Norrback.

On 3.8 19:00 Önskesångkväll på Jonnsborg. Medverkande Joel Norrvik, Tom Bergman, Olle Nilsson. Kaffeservering.

To 4.8 18:00 Bön för fred på svenska och ukrainska i Krs kyrka. Norrback Daniel, Norrback Erica.

NÄRPES

www.narpesforsamling.fi

21.7 kl 19: Sång i sommarkvällen i Näpnäs bönehus

24.7 kl 12: Högmässa i kyrkan. G.T, K.H

26.7 kl 18: Kyrkogårdsvandring vid kyrkan, 5€ deltagaravgift, kaffeservering ingår

31.7 kl 12: Högmässa i kyrkan. A–M.A–W, J–O.G

1.8–3.8: Tonårsläger på Fridskär. Mer info www.slef.fi

2.8 kl 18: Kyrkogårdsvandring på gravgårdens aftonvila i Näpnäs, 5€ deltagaravgift, kaffeservering ingår

KORSNÄS

Korsnäs firar 50-års-konfirmander och ordnar barnläger

Har du blivit konfirmerad 1970–

72 i Korsnäs församling? Då är du välkommen med på 50-års konfirmandträff den 21.8. Vi börjar med högmässa i kyrkan och fortsätter med fest i församlingshemmet. Anmäl dig senast 12.8 till hanna.hofman@evl.fi. Anmälan bekräftas från och med 8.8. Meddela även allergier. Hjälpl gärna till att sprida budet!

Barnläger ordnas på Strandhyddan i Molpe 11–13.8 för de som

skall börja åk 1–6. Drop in kl. 8–9, program till kl. 16.00. Vid behov är någon på plats till 16.30. Kostnad 30 €. För mera info och anmälan kontakta Annika Lumme: annika.lumme@evl.fi.

PEDERSÖRE

Emaus bönehus i Purmo – en rastplats

Bönehuset i Emaus i Purmo erbjuder en rastplats på flera sätt.

Vid ingången finns en bokholk där man kan låna böcker. En krans av stenar i olika färger på gårdsplanen bildar den klassiska frälsarkransen, som man gärna kan beskåda och begrunda. En förklaring till frälsarkransen finns uppsatt på en trädstam i närheten.

Varje måndag kväll kl. 20.30 hålls Completorium – bön vid dagens slut. Completorium är en av tidebönerna, den sista för dagen, och innehåller bl.a. böner från Psaltaren och bibelläsning.

Övermark

24.7 kl 12: Högmässa i kyrkan. T.I, K.H

Pörtom

31.7 kl 10: Högmässa i kyrkan kl 10. U.S, K.H

31.7 kl 14: Samling på kyrktorpet. U.S

4.8 kl 20: Musik i augustikvällen i kyrkan. Bo Lund, dragspel

KORSHOLMS PROSTERI

BERGÖ

Sö 24.7 kl. 14: Högmässa. Isaksson, Lax.

Sö 31.7 kl. 14: Gudstjänst. Isaksson, Lax.

Pastorskansliet är sommarstängt under tiden 4.7–2.8.2022. Under tiden kan bokningar och andra förfrågningar göras till Kristian Norrback, tel. 050 598 1700.

MALAX

Sö 24.7 kl. 10: Högmässa i kyrkan. 51-års konfirmanderna inbjudna. Norrback, Lax.

Su 24.7 klo. 12: Messu Maalahden kirkosa. Norrback, Lax.

On 27.7 kl. 18: Sommarsamling vid Strandhyddan (Strandhyddevägen, Söd-

Frälsarkransen av målade stenar vid Emaus bönehus

FOTO: MARIA ELLFOLK-LASÉN

ra Bredskärsvägen, 66210 Molpe), med Frank Isaksson. Arr. Korsnäs och Malax församlingar.

Sö 31.7 kl. 10: Högmässa i kyrkan. 52-års konfirmanderna inbjudna. Norrback. Lax.

Pastorskansliet: öppet onsdagar kl 10–13 i juli. Präst nås på tel. 050–598 1700.

PETALAX

Sö 24.7 kl. 12: Högmässa. Isaksson, Lax. Konfirmerad i Petalax församling för 50 år sedan är särskilt inbjudna!

Sö 31.7 kl. 12: Gudstjänst. Isaksson, Lax. **Pastorskansliet** är sommarstängt under tiden 4.7–2.8.2022. Under tiden kan bokningar och andra förfrågningar göras till Kristian Norrback, tel. 050 598 1700.

KORSHOLM

Sommarsång i Älvkyrkan on 20.7 kl

18: Susanne Westerlund är allsångsledare och Mats Björklund håller andakt. Linus Teirfolk och Oscar Mitts medverkar på gitarr. Servering. Kollekt upptas till förmån för Älvkyrkans renovering.

Högmässa sö 24.7 kl 11 i kyrkan: Mats

KORSHOLM

Sommarallsång till förmån för Älvkyrkans renovering

Onsdagen 20.7 kl 18 ordnar Kors-
holms svenska församling en
Sommarallsångskväll i Älvkyrkan
(Voitbyvägen 154 i Veikars).

Susanne Westerlund är allsångs-
dare och Mats Björklund håller an-
dakt. Oscar Mitts och Linus Teirfolk
medverkar
på gitarr. Efter allsången ordnas
servering.

Älvkyrkan behöver nu vår hjälp!
Under renoveringen av kyrkan har
det kommit fram att serverings-
rummets golv och bakre vägg är
genomruttna, och för att åtgärda
detta behövs pengar! Under all-

sångskvällen tar vi upp kollekt till
förmån för renoveringen, men man
kan också hjälpa till genom att
skänka en slant till insamlingen:
Kontonummer: FI19 4958 0010 1149
69
Referens: Älvkyrkan
Arrangör för insamlingen: Älvbyarna

i östra Korsholm rf
Tillståndsnummer och insamlings-
tid: RA/2022/1027, 09.07.2022 –
08.10.2022

Vi är tacksamma för all hjälp vi kan
få och önskar er en fin fortsättning
på sommaren!

JAKOBSTAD

Hjälp vid kris

Samtals- och krishjälper i Jakobstads
svenska församling kan bokas un-
der tiden juli-augusti via diakoni-
telefondejour måndagar och tors-
dagar kl. 9–11 på tfn 040–3100420.
Du kan också ringa till Kyrkans
samtalstjänst tfn 0400–221190
varje dag kl. 20–23. Mera info om
Kyrkans samtalstjänst finns på
www.evl.fi/kyrkanssamtalstjanst

Björklund och Susanne Westerlund.
**Korsholms musikfestspels öppnings-
konsert 2022 on 27.7 kl 19.30 i kyrkan:**
Mellersta Österbottens kammarorkester.
Dmitry Sitkovetsky dir., violin, Kati Raiti-
nen, cello, Cecilia Zilliacus, violin och Tea
Polso, cembalo. Biljetter: 28 / 24 / 10 €.
Buss från Vasa stadshus kl 18.45 (10 €).
Gudstjänst sö 31.7 kl 11 i kyrkan: Benja-
min Häggblom och Ann-Christine Nord-
qvist-Källström.

KVEVLAX

Ekumenisk gudstjänst i Kvevlax kyrka:
sö 24.7. kl. 18. Vesterlund, Lithén m.fl.
Mathjälpn: tis 26.7. och tis 2.8. kl. 10.
Kontakta Nina Andrén om du inte hämtat
mat tidigare tfn 044 0462312
Kvällsmässa för 52-årskonfirmander: to
28.7. kl. 18. Vesterlund, Andrén.
Gudstjänst: sö 31.7. kl. 10. Vesterlund,
Kronlund.

REPLÖT

Friluftsmöte i Tallskat: sö 24.7 kl. 14 hos
Christina Björkholm. Mona och Alf Wallin.
Start kl. 13.30 från Bernys, Bertel Lindvik.
Högmässa: Björkö, sö 31.7 kl. 12.30. Ves-
terlund, Vidjeskog.

SOLF

Gudstjänst sö 24.7 kl 10: med Benjamin
Häggblom och Yngve Lithén.
Musikfestspelen i Korsholm: ”Den sjun-
kande katedralen” to 28.7 kl 21. Biljetter
från netticket.fi: 23 / 19 / 10 €. För mera
info: [www.korsholmmusicfestival.fi/kon-
sert/solf-kyrka](http://www.korsholmmusicfestival.fi/kon-
sert/solf-kyrka).
Högmässa sö 31.7 kl 10: med Benjamin
Häggblom och Patrik Vidjeskog.

PEDERSÖRE PROSTERI

JAKOBSTAD

TO 21.7 kl. 12.00: Lunchmusik – Älskad i
kyrkan, Heidi Storbacka.
FR 22.7 kl. 19.00: In da house i Försam-
lingscentrets ungdom.utr., sommarungdoms-
ledare Josefine Nordström, Alaric Mård.
LÖ 23.7 kl. 10-14: Missionscafé till förmån
för församlingens missionsprojekt vid
klockstapeln vid Jakobstads kyrka. Lotteri
och servering.
LÖ 23.7 kl. 19.00: Psalmaföreläsning i Jakob-

stads kyrka, Anna-Karin Johansson, an-
dakt Anna-Pia Svarvar.
LÖ 23.7 kl. 20-22: Grillfest vid klocksta-
peln vid Jakobstads kyrka, Josefine Nord-
ström, Alaric Mård.
LÖ 23.7 kl. 23.00: Midnattskonsert –
Connected i Pedersöre kyrka, Heidi Stor-
backa, sång, Joanna Hanhikoski, cello,
sång, Mikael Svarvar, flygel, sång. Andakt
Anna-Pia Svarvar.
SÖ 24.7 kl. 11.00: Ekumenisk gudstjänst
i Skolparken, predikant Patrik Hellström,
mötesledare Jonas Ahlsved, musik och
sång av barnkören Gloria Kids. Servering.
SÖ 24.7 kl. 18.00: Högmässa i Jakobstads
kyrka, predikant Anna-Pia Svarvar och
liturg Åsa Turpeinen, kantor Anna-Karin
Johansson. OBS! Tiden. Sänds även via
församlingens Youtubekanal. Länk finns
på www.jakobstadssvenskaforsamling.fi.
TI 26.7 kl. 11-13: Jakobstads kyrka öppen
för bön och samtal.
FR 29.7 kl. 19.00: In da house i Försam-
lingscentrets ungdom.utr., Josefine Nordström.
SÖ 31.7 kl. 12.00: Gudstjänst i Jakobstads
kyrka, Åsa Turpeinen, Anna-Karin Jo-
hansson. Sänds även via församlingens
Youtubekanal. Länk finns på [www.jakob-
stadssvenskaforsamling.fi](http://www.jakob-
stadssvenskaforsamling.fi).
SÖ 31.7 kl. 14.00: Sommargudstjänst på
Mässhäls, Åsa Turpeinen, Anna-Karin Jo-
hansson.
TI 2.8 kl. 11-13: Jakobstads kyrka öppen
för bön och samtal.
TI 2.8 kl. 13.00: ”Kvar i stan” i Försam-
lingscentret. Gäster: Karin och Bo-Gö-
ran Åstrand, Annika Wester, Natascha
Kankos. Servering.

KRONOBY

Sö 24.7. 10.00. Mässa: Kronoby kyrka
Markus Ventin, Sven-Olof Ray.
On 27.7. 19.00. Sommarmusik: Kronoby
kyrka. Jenni Kupari, piano. Marko Kupari,
orgel.
Sö 31.7. 10.00. Gudstjänst: Kronoby kyr-
ka. Kavilo, Smedjebacka.
Nedervetil
Sö 24.7.13.00. Friluftsgudstjänst: hos
Kerstin och Helmer Lundström. Torvald
Hjulfors (pred.) Saitajoki, Smedjebacka
Sö 31.7. 13.00. Gudstjänst: Nedervetils
kyrka. Om vädret tillåter friluftsgudstjänst
vid församlingshemmet. Korv o kaffe ef-
teråt. Kavilo, Smedjebacka.

TERJÄRV

Sö 24.7.10.00. Gudstjänst Terjärv kyrka:
Torvald Hjulfors pred, Saitajoki, Stefan
Lönquist.
To 28.7. 19.00. Bach-konsert: Terjärv
kyrka. Jenni Kupari, piano. Marko Kupari,
orgel. Stefan Lönquist, orgel. Marina
Lönquist, textläsning.
Sö 31.7. 10.00. Mässa: Terjärv kyrka. Sai-
tajoki, Stefan Lönquist. 50-års konfir-
manderna deltar i mässan.
On 3.8. 19.00. Sommarmusik: Terjärv kyrka.
Sven-Olof Ray, orgel. Monica Heikius, sång.

LARSMO

To 21.7 kl. 13-15 Sommarcafé: vid Holm
bönehus. Välkommen på kaffe/te/saft
och nygräddade våfflor!
• **kl. 14 Nattvard vid Sandlunden:** Lassila,
Wiklund.
Sö 24.7 kl. 10 Högmässa: Lassila, Wik-
lund. Strömmas via församlingens YouTu-
be kanal Larsmo församling live. Kyrk-
vård: Gertruds.
• **kl. 14 Skärsmöte på Köpmanholmen:**
tillsammans med Larsmo baptistförsam-
ling. Avfärd från Sonamo båthamn. Nils
Erik Vikström, Max-Olav Lassila och Hans
Wiklund medverkar.
To 28.7 kl. 13-15 Sommarcafé: vid Holm
bönehus. Välkommen på kaffe/te/saft
och nygräddade våfflor!
Sö 31.7 kl. 10 Gudstjänst: Markus Ventin,
Wiklund. Strömmas via församlingens
YouTube kanal Larsmo församling live.
Kyrkvård: Finnäs, Västerby.
5-7.8 SLEF:s missionsfest i Fagnäs. Mer
information finns på SLEF:s och försam-
lingens hemsida. Arr: Svenska Lutherska
Evangeliföreningen i Finland och Larsmo
församling.

NYKARLEBY

Gudstjänster
Sö 24.7 kl 10 Gudstjänst: Nykarleby fh,
Östman, Ringvall
– **kl 12 Högmässa:** Munsala kyrka, Öst-
man, Hellman
– **kl 18 Lovsångsgudstjänst:** Jeppo kyrka,
Smeds, Hellman och sånggrupp
Sö 31.7 kl 10 Högmässa: Nykarleby fh,
Östman, Ringvall
– **kl 14 Friluftsgudstjänst:** hos Annette o
Martin Sandberg, Keppovägen 80, knyt-
kalas, Östman, Ringvall

– **kl 14 Sommargudstjänst:** Castrénska
villan på Tunnholmen i Vexala, Smeds,
Hellman, servering. I samarbete m Mun-
sala hembygdsfören.
Samlingar och grupper
Varje måndag kl 9: Bön i Jeppo kyrka och
i Nkby fh
Musik
To 4.8 kl 18 Allsång: Kuddnäs, David Hell-
man, Jukka Sandvik, Leif o Febe Wester-
lund, Smeds. Servering. Arr: KU-kretsen
och församl.
Torsdag 4.8 kl 18 Allsång vid Kuddnäs.
(prio 1)
Allsång vid ån under ledning av Jukka
Sandvik och David Hellman & band. Fe-
be och Leif Westerlund. Helena Smeds.
Servering. Arr: KU-kretsen och Nykarleby
församling.
Söndag 31.7 kl. 14 Sommargudstjänst
(prio 2)
Sommargudstjänst vid Tunnholmen i Vex-
ala, Castrénska villan. Helena Smeds och
David Hellman. Servering. I samarbete
med Munsala hembygdsförening.

PEDERSÖRE

www.pedersoreforsamling.fi
Fr 22.7 kl. 20 Vålgörenhetskonsert med
Church Hill Boys och Kristoffer Streng:
Pedersöre kyrka. Övr. medverkande
Sonja Bishop, Håkan Streng, Bo-Sanfrid
Höglund, m.fl. Fritt inträde, kollekt till Gi-
deoniterna. Andakt biskop emeritus Erik
Vikström
Sö 24.7 kl. 10 Högmässa: Pedersöre kyr-
ka. Österbacka, Simon Kälde. Strömmas
även youtube
– **kl. 13 Gudstjänst:** Lövö bönehus. Öster-
backa, Rebecca Ekman
– **kl. 20 Musik i sommarkvällen. Jakobs**
Orgeldagar: Purmo kyrka. Fritt inträ-
de. Purmo vokalensemble, Maria Ell-
folk-Lasén orgel
Sö 31.7 kl. 10 Högmässa: Purmo kyrka.
Portin, Malmsten-Ahlsved. Strömmas
även i youtube
– **kl. 13 Gudstjänst:** Pedersöre kyrka.
Portin, Malmsten-Ahlsved
– **kl. 20 Musik i sommarkvällen. Jakobs**
Orgeldagar: Esse kyrka. Fritt inträde.
Emilia Tikkala sång, Hannes Uunila orgel,
Quartetten
Måndagar kl. 20.30 Completorium – bön
vid dagens slut: Emaus bönehus

Lokalsidorna för församlingarna i Helsingfors utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Johan Myrskog, johan.myrskog@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 6322. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Inget läger är det andra likt

KOLUMN
Sofia Palmén
jobbar som ungdomsarbetsledare
i Johannes församling.

JAG HAR genom åren haft många olika roller och arbetsuppgifter inom Johannes församlings konfirmandarbete, och mer specifikt lägerverksamhet. När jag efter mitt eget läger för länge sen valde att bli hjälps, kunde jag aldrig ha förutspått att jag ännu nio år senare skulle vara kvar, och nu dessutom i rollen som ungdomsledare och lägerchef för mina läger.

LÄGERVERKSAMHETEN ÄR både rolig och givande. Under lägren får jag möjligheten att umgås och arbeta med många olika personer. Eftersom det alltid är olika människor i ledarteamet och nya konfirmander ser två läger inte likadana ut. Arbetet är omväxlande och blir aldrig tråkigt. Läger är en kombination av de roliga aktiviteter som är planerade och de spontana stunderna, de som skapar goda minnen som följer en livet ut.

UNDER ÅREN har mängden uppgifter och ansvar varierat, men lägren har alltid varit lärorika och roliga. Vare sig jag lär mig någonting nytt om mig själv, mitt arbete eller någon nisch som ungdomarna tycker om, så lär jag mig massor under lägren. Jag är medveten om termen "livslångt lärande", men jag lyckas varje år bli förvånad över hur mycket nytt jag kan lära mig på läger.

»Läger är en kombination av planerade aktiviteter och spontana stunder.«

I ÅR har jag på grund av min anställning och nya titel som lägerchef, fått möjligheten att på ett annat sätt vara med i planeringen och förberedandet av lägren. Detaljer som jag tidigare inte tänkt på eller själv arbetat med, som att till exempel beställa maten, koordinera schemat, organisera lägerpackningen och skicka ut lägerinformation till alla konfirmander, vårdnadshavare och hjälpsar för lägren jag ansvarade över. Det här är förberedande arbete för lägren som görs bakom kulisserna, och som i högsta grad är väsentligt för att lägren ska löpa smidigt.

DE HAR varit spännande att för första gången vara lägerchef, att ha mer ansvar under lägren. En del av uppgifterna är sådana jag redan gjort och som varit bekanta, medan andra uppgifter och den ökade mängden ansvar är nytt. Som jag ser det finns det alltid mycket nytt man kan lära sig av nya utmaningar och upplevelser. Lägererfarenheten jag fått genom åren och speciellt i år är kunskap jag kommer ha nytta av livet ut.

Hallå där My Vuori!

Hon är förstaårshjälps på Petrus församlings skribaläger.

– **DET HAR** varit superkiva! Det bästa har varit gemenskapen och att få ha en liten ledarroll. Den största skillnaden jämfört med att vara konfirmand är att som hjälps är man på ett annat sätt med och skapar gemenskapen.

Det är också den aspekten av att vara hjälps som hon känt att hon behövt tänka lite extra på.

– **MAN BEHÖVER** alltid komma ihåg att ta med och involvera alla som är med på lägret. Och så måste man vara tillräckligt tydlig med instruktioner.

JOHAN MYRSKOG

Skriftskollägren på Lekholmen är händelser som de flesta minns. "Lekisandan" går aldrig ur tiden och återupplevs år efter år i olika former och konstellationer. Under Petrus församlings fjärde läger för i sommar hamnade bastun i hetluften.

TEXT OCH FOTO: JOHAN MYRSKOG

Gemenskap som alltid levererar

Yeeeeeaaah!

Finns det ett ord som sammanfattar Petrus församlings fjärde och sista skriftskolläger för i sommar så är det ordet *yeeeeeaaah*. Ordet kännetecknar den här avslappnade och livsglada gemenskapen.

Men det kunde ha blivit annorlunda. Våldigt annorlunda. Första dagen på lägret började ugnen i bastun nämligen ryka in vilket gjorde att det inte gick att använda den. Bastuns betydelse för gemenskapen på ett läger på Lekholmen kan inte understrykas nog.

Krisen var med andra ord ett faktum. Men det är i sådana här situationer som hjältedåd kan göras. Fyra hjälpiskillar steg fram. De kunde inte acceptera att vara en vecka på skribaläger utan bastu.

– Jag var starkt missnöjd med att det inte fanns någon bastu, berättar **Alvar Merjamaa**.

– Bastu på läger hör till. Det är viktigt att konfirmanderna får uppleva detta, säger **Teddy Schalin**.

Han får medhåll av **Alexander Aalto**.

– Gemenskapen når sin höjdpunkt i bastun och det fanns en reell risk att bli utan det då bastun var sönder.

De fyra hjälpiskillarna satte sig grundligt in i problemet och konsulterade gårdskarlen. De ville veta precis hur bastun fungerar och vad problemet var.

– Vi funderade att det kan väl inte vara så svårt att få den fixad, säger **Emil Lybeck**.

»Gemenskapen når sin höjdpunkt i bastun.«

Det visade sig att bastukaminen behövde en ordentlig rensning från aska som fastnat inne i kaminens rör. Eftersom det inte fanns någon apparat som kunde rensa ugnen från askan konstaterade Lekholmens gårdskarl **Patrick Koski** att bastun inte gick att använda förrän man skaffat en.

Snabb problemlösning

Det var fredag kväll och de fyra vännerna insåg att de måste slå till genast för att inte tvingas vänta ända till måndag eller tisdag, eller i värsta fall till efter lägret för att få bada bastu.

De funderade om de tillsammans på lägret kunde samla ihop tillräckligt med pengar för

Gårdskarl Patrick Koski såg till att bastun till slut kunde användas igen.

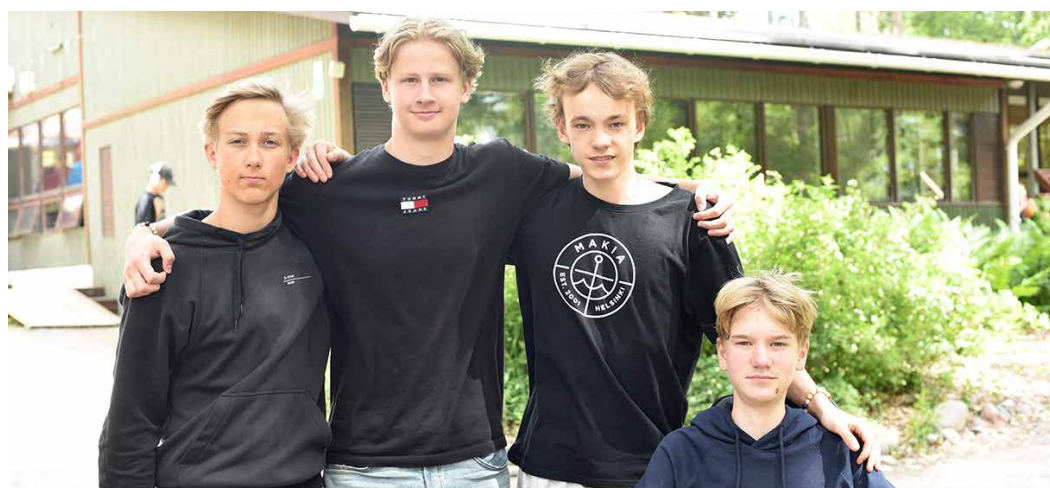
att köpa en asksugare, men lägerpräst **Ronny Thylin** lovade ta hand om räkningen så att pojkarna i lugn och ro kunde koncentrera sig på att fundera hur de kunde få en asksugare transporterad ut till holmen.

Det ville sig inte bättre än att det råkade vara besöksdag under helgen.

– Mina föräldrar kom från landet då de var på väg hit. Jag hörde mig för på morgonen ifall de kunde köpa en asksugare på vägen. Sen glöm-

Garden party med hamburgare är en mångårig tradition.

Alexander Aalto, Teddy Schalin, Emil Lybeck och Alvar Merjamaa.

de jag bort att kolla upp vad de svarat och först på eftermiddagen insåg jag att jag snabbt måste bekräfta med dem att de faktiskt får en, berättar Teddy Schalin.

Efter några nervösa minuter fick han ett förlösande svar. Föräldrarna hade hittat en askugare och var nu på båten på väg ut till Lekholmen.

Jublet visste inga gränser då gårdskarlar Patrick Koski senare på kvällen kunde medde-

la lägret att bastun nu var fixad och gick att använda.

– Yeeeah! vrålades det från alla håll och kanter.

– Jag kände en stark lättnad och stolthet, säger Alvar Merjamaa.

Kort därefter blev det bastubad och bastun som stämningshöjare och gemenskapsskapare är faktiskt ingen överdrift alls.

Yeeeah!

KYRKAN I HELSINGFORS

PROGRAMMET GÄLLER FREDAG 22.7 – TORSDAG 4.8

Matteus församling

Andligt liv

Mässor: Söndagar kl. 10 i Matteuskyrkan.

Utfärd till Lekholmen

31.7: Utfärd med gudstjänst i Lekholmens kapell den 31.7. Båten går kl. 9.45 från Fiskehamnen eller 10.25 från Degerö och anländer 11.15 till Lekholmen. Gudstjänsten börjar då alla på båten anlänt till kapellet. Anmäl till kansliet (ti och to kl. 10–14, 09 2340 7302) om ni vill ha lunch! Lunchen kostar 10€/pers. Närmare information om båtturen hittas på www.lekholmen.fi.

Barn och unga

Barnens tisdagar på Lekholmen: Följ med till Lekholmen varje tisdag hela sommaren. Olika program för barn i olika åldrar. Mer info om Lekholmen och barnens tisdagar hittar du på www.lekholmen.fi.

Musik

Missa inte! Med Metron till

Musiken: Varje sommartisdag kl. 19 till den 23.8 i olika kyrkor i östra Helsingfors. Konserter i Matteuskyrkan den 19.7 och 16.8. Följande konserter 12.7 och 19.7 i Mikaelsskyrkan respektive Matteuskyrkan. Läs mer på www.metrollamusiiikkiin.fi (info också på svenska).

Annat program

Familjeläger på Lekholmen

19–21.8: Grillkväll, bastu, pyssel och barnprogram – en skön helg med innehåll som hela familjen kan göra tillsammans. För vuxna även eget parallellprogram med diskussion, musik, motion m.m. Frågor och anmälningar till lägren senast 31.7: catarina.barlund-palm@evl.fi/050-3803936.

Behöver du hjälp eller stöd?

Du kan alltid kontakta församlingens anställda och diakoniarbetarna om du behöver hjälp eller stöd i vardagen eller bara någon att tala med! Våra diakoniarbetare är **Carita Riitakorpi** 050-380 3986 eller **Mari Johnsson** 050-380 3976.

MATTEUS FÖRSAMLING

www.helsingforsforsamlingar.fi/matteus

Kansliet: Fysiska kansliet är stängt. Telefontid ti och to 10–14.

Lokaler: Matteuskyrkan, Åbohusvägen 3 (Matteussalen vän. 1).

Johannes församling

Gudstjänster

Högmässa: söndagar kl 12 i Johanneskyrkan.

Missa inte! Gudstjänst med kyrkkaffe:

söndag 17.7 kl 15 i koloniträdgården i Brunakärr.

Obs! Inga mässor i S:t Jacob i juli, följande firar vi 7.8.

Middagsbön och diakonijour: tisdag 2.8 kl 12–14 i Johanneskyrkan. Obs! Ingen middagsbön och diakonijour 26.7.

Sommarandakt och café: onsdagar kl 14 i S:t Jacobs kyrka.

Gemenskap

Församlingsutfärd: För förhandsanmälda. Utfärd till Borgå socken fredag 29.7, start från Kiasma kl 9, retur kl 18.

Middagsbön och diakonijour: tisdag 2.8 kl 12–14 i Johanneskyrkan. Obs! Ingen middagsbön och diakonijour 26.7.

Sommarandakt och café: onsdagar kl 14 i S:t Jacobs kyrka.

Sommarcafé: måndagar kl 13–15 i Hörnan.

Familjer och barn

Missa inte! Barnens tisdagar

på Lekholmen: 26.7 blir en dag med olika lekar, 2.8 är det gamingdag på Lekholmen – både med bräd- och videospel. För info om färjornas tidtabeller, se Lekholmens egen hemsida: lekholmen.wordpress.com.

Musiklekar och babyrytmik:

Sommarpaus, återkommer senare i augusti.

Musik

Five o'clock Organ: tisdagar kl. 17 i Johanneskyrkan.

Helsingfors orgelsommar: konsert onsdag 3.8 kl 19 i Johanneskyrkan, med Tuuli Lempä, piano och Tomi Satomaa, orgel.

Klavertramp – lunchmusik i Berghäll: torsdag 4.8 kl. 12 i Berghälls kyrka.

Programmet för unga och unga vuxna hittar du på ungdomss-

verksamhetens egen hemsida,
johannesungdom.wordpress.com.

Mera info om församlingens verksamhet finns på helsingforsforsamlingar.fi/johannes. Följ oss på instagram och fb: @johannesforsamling.

JOHANNES FÖRSAMLING

www.helsingforsforsamlingar.fi/johannes
Kansliet: må, ti, to, fre 10–15. Högbergsgatan 10, tel. 09–2340 7700.
Lokaler: Johanneskyrkan, Högbergsg. 12, Högbergssalen och Tian, Högbergsg. 10 E (vän. 2), Hörnan, Högbergsg. 10 (gatuplan), Folkhälsan och Majblomman, Mannerheimv. 97, Gamla kyrkan, Lönnrotsgatan 6, Bokvillan, Tavastv. 125, S:t Jacobs kyrka, Kvarnbergsbr. 1. Drumsö: Heikasvägen 7.

JOHANNES

Orgelkonserter

Orgelmusik i kyrkor

Församlingens orgelkonserter: Five o'clock organ ljuder varje torsdag kl 17 i Johanneskyrkan. Det blir en halvtimme orgelmusik framförd av olika organister och med olika teman – följ med våra uppdateringar på hemsidan!

Klavertramp – lunchmusik i Berghälls kyrka varannan torsdag kl 12. Årets tema: preludier.

Petrus församling

Gudstjänster

Varmt välkommen på gudstjänst! Sommartidtabell för gudstjänster i juni och juli.
Högmässa: 24.7 kl. 10 Äggelby gamla kyrka, kl. 13 Munksnäs kyrka. Metsäranta, Fiona Chow. Kyrkkaffe efteråt. 31.7 kl. 10 Äggelby gamla kyrka, kl. 13 Munksnäs kyrka. Metsäranta, Sandell.

Sommarpuls: Söndagar i juni–augusti kl. 15.30 utanför eller inne i Petruskyrkan beroende på väder. En avslappnad söndagssamling med undervisning, gemenskap och lovsång. Välkommen!

Barnfamiljer

Följ Petrus Kidz-gruppen på facebook och hemsidan för aktuell info!

Missa inte! Välsignelse inför skol- och dagisstart: 15.8 kl. 17 i Petruskyrkan. Petrus församling vill tillsammans med dig välsigna barnen för skol- och dagisstarten. Kvällen börjar med gemensam pizzamiddag kl. 17. Anmäl dig till anne.koivula@evl.fi så pizzerian säkert räcker åt alla. Välkommen med hela familjen och faddrar!

Musiklek: Anmäl dig till höstens musiklekgrupper. Musiklek är speciellt för dig med barn 0–5 år! Tisdagar kl. 10 i Malm kyrka och torsdagar kl. 10 i Hagasalen. Kontakta Anne Koivula, anne.koivula@evl.fi, för mer info.
Barnkören: Höstens barnkör startar igång igen i september! Kom med och sjung och ha roligt efter skolan. Onsdagar kl. 15 i Petruskyrkan. Anmälan till Mathias Sandell, mathias.sandell@evl.fi

Övrigt

Sommarcafé: 23.8 kl. 13 i Petruskyrkan. Välkommen på kaffe, sommarstämning och litet program! Mer info av diakonissan Bodil Sandell.

Missa inte! Petrus lärjungaskola Transform: Vill du vara med på ett år där du får dela gemenskap, lära dig mer om dig själv, utrustas i ledarskap och fördjupa din relation till Gud? Vi hoppas att Transform får vara året då du tillsammans med andra får ta avgörande steg i din vandring med Jesus och se Guds rike bli

verklighet i din vardag. Vi samlas två dagar i veckan utöver vilket du kan jobba eller studera. Anmälan är öppen! Mer info på www.transform.fi

Öppen Himmel bön- och lovsångskväll: 26.8 kl. 18 i Petruskyrkan. En kväll med bön, lovsång och tid i Guds närvaro. Vill du lära dig höra Guds röst, och vara inför honom. Vi kan alla höra Gud och umgås med honom. Välkommen!

Online

Följ med Petrus församling på Instagram och facebook @petrusforsamling för andligt innehåll och för att hållas uppdaterad om vad som händer i församlingen! På sommaren löper en serie där församlingsmedlemmar berättar vad församling betyder för dem och vad deras favoritbibelord är.

PETRUS FÖRSAMLING

www.petrusforsamling.net
Kansliet: Må–ti, to–fre kl. 10–13, ons kl. 13–16, tel. 09–2340 7100. Skogsbäcksvägen 15, 00630 Helsingfors.
Lokaler: Hagasalen och Södra Haga kyrka, Vesperv. 12, Malm kyrka, Kommunalv. 1, Munkshöjdens kyrka, Raumov. 3, Munksnäs kyrka, Tegelst. 6, Petruskyrkan, Skogsbäcksv. 15, Äggelby gamla kyrka, Brofogdev. 12.

Lekholmen öppen hela sommaren

Gör en utfärd i Helsingfors skärgård, båtresa ca 30 min, till församlingarnas sommarö Lekholmen som är öppen för både läger och besökare hela sommaren.

Gudstjänst och kyrklunch på söndagar: Ta båten ut till havsbandet och fira en vacker gudstjänst i Lekholmens kapell. Möjlighet att äta tillsammans efter gudstjänsten.

Barnens tisdag: På tisdagar välkomnar vi särskilt alla barn – då ställer holmungsledarna till med barnprogram och bus för hela familjen. Båtar från bl.a. Fiskehamnen och Degerö. Ta med matsäck, vi bjuder på grillkorv.

Lekisöndag: varje vecka med ungdomsprogram och grillkväll.

PETRUS Gemenskap

Sommarcafé

Välkommen på kaffe, sommarstämning och litet program 23.8 kl. 13 i Petruskyrkan! Sommarcafé är speciellt för dig som är dagledig. Mer info av diakonissan Bodil Sandell.

MATTEUS Diakoni

Utfärd till Lahtis

Diakoniutfärd till Lahtis den 3.8: Start från Matteuskyrkan med buss kl. 8:30, tillbaka ca kl. 17. Priset 20 euro betalas kontant då ni stiger in i bussen. Anmäl dig gärna före 20.7, men allra senast 25.7! Anmälan till kansliet tisdagar och torsdagar kl. 10–14. Tel. 09 2340 7300 eller matteus.fors@evl.fi.

Familjeläger FÖR DAGLEDIGA

17–19.8 (ons–fre): Ett läger för dig som är hemma med små barn, eller i väntan på barn. Sandlådehäng och musiklek för små deltagare, förlossningsförberedelse för dig som väntar, god mat, stillsamma andakter, bastu och havsluft för alla.

Familjeläger 19–21.8: Grillkväll, bastu, pyssel och barnprogram – en skön helg med innehåll som hela familjen kan göra tillsammans. För vuxna även eget

parallellprogram med diskussion, musik, motion m.m. Frågor och anmälningar till lägren senast 31.7: catarina.barlund-palm@evl.fi / 050–3803936.

Se båttidtabell, kajplatser och mer info på lekholmen.fi. Följ också @lekholmen_insta och på Facebook för den nyaste informationen gällande dagsbesök och sommarens program!

Andrum kl. 6.54

(med repris kl. 9.54)

Torsdag 21.7 Hans Växby, Vanda

Fredag 22.7 Karin Saarukka, Nedervetil

Måndag 25.7 Kjell Frisk, Hammarland
(repris från 14.5.2019)

Tisdag 26.7 Sarah Tiainen, Karleby

Onsdag 27.7 Helena Salenius, Helsingfors

Torsdag 28.7 Helena Salenius, Helsingfors

Fredag 29.7 Helena Salenius, Helsingfors

Måndag 1.8 Johanna Boholm, Jomala

Tisdag 2.8 Johanna Boholm, Jomala

Onsdag 3.8 Johanna Boholm, Jomala

Aftonandakt kl. 19.15

Torsdag 21.7 Sofia Sjö, Helsingfors

Fredag 22.7 Per Stenberg, Karleby

Lördag 23.7 kl.18.03 Ett ord inför helgen

Söndag 24.7 Kärlekens lag. Textläsare:

Maria Björnberg och Kalle Sällström. Produ-

cent: Hedvig Långbacka (repris från 28.7.2019)

Måndag 25.7 Sofia Böckelman, Vasa (repris)

Tisdag 26.7 Anna Edgren, Åbo

Onsdag 27.7 Peter Sjöblom, Vörrå

Torsdag 28.7 Hedvig Långbacka, Åbo

(repris från 22.6.2010)

Fredag 29.7 Rasmus F. Forsman, Vasa

(repris från 7.6.2018)

Lördag 30.7 kl.18.03 Ett ord inför helgen

Söndag 31.7 Kristus förhålligad. Textläsare:

Anna Edgren och Hedvig Långbacka. Produ-

cent: Hedvig Långbacka (repris från 4.8.2019)

Måndag 1.8 Anna Maria Böckerman,

Helsingfors

Tisdag 2.8 Mikael Kallman, Grankulla

Onsdag 3.8 Lilian Ruotsala, Helsingfors

Gudstjänst kl. 13.03

Söndag 24.7 Gudstjänst med Jakobstads svenska församling.

Predikant: Jakob Edman. Sändning från Arktiska muséet Nanoq.

Söndag 31.7 Litteraturgudstjänst – Britt G. Hallqvist. En gudstjänst från Sveriges Radio kring den svenska författaren, översättaren och teolog-
gen Britt G. Hallqvists livsverk. Präst: Leif Adolfsson.

Sångare och musiker: Jonas Nilsson (flygel och sång), Sara Wåhlin (flöjt och sång), Fredrik Eidskog (slagverk och sång), Magnus Åberg (bas och sång) och Linda Pettersson (sång). I gudstjänsten sjungs psalmer och sånger som Britt G. Hallqvist skrivit texten till eller översatt. Gudstjänsten spelades in i Skogslyckans kyrka i Växjö 2021. Producent: Marianne Greip.

Britt Gerda Nyman. Studentexamen i Lund, 1930-tal. FOTO: WIKIPEDIA

NEKROLOG

Bjarne Boije

19.2. 1921 – 19.6.2022

Bjarne Boije föddes i Jakobstad 19 april 1921 och studerade ekonomi på Hanken i Helsingfors. Studierna försenades med tre och ett halvt år på grund av kriget.

Sitt första jobb fick han på en bokföringsbyrå i Helsingfors men en kort tid därefter blev han anställd som lärare på Lilla Hanken. Därifrån kom han som förlagschef till Församlingsförbundet 1951. Då hade förbundet sju anställda.

– Jag hade hand om det mesta på förbundet. När jag började var ekonomin dålig och det var svåra beslut som måste tas, berättade Bjarne Boije i Kyrkpressen i januari 2020 i samband med att Kyrkpressen fyllde 50 år.

De första åren gick han till Kyrkostyrelsen för att gemensamt med dem gå igenom förbundets ekonomin.

Ekonomin blev bättre och 1970 hade Församlingsförbundet ekonomiska muskler

att dra igång Kyrkpressen. Radarparet Bjarne Boije och Bror Borgar var de drivande krafterna bakom tidningen.

Församlingsförbundet och Kyrkpressen är Bjarne Boijes professionella livsverk. Under Boijes och Borgars tid utvecklades Församlingsförbundet till att ha som mest 96 anställda på Kyrkpressen, förlaget, bokhandeln och det egna tryckeriet, Frams tryckeri i Vasa med 50 anställda. Senare har branschen genomgått stora förändringar i och med varornas fria rörlighet i EU och internethandeln.

Under hela sin yrkesverksamma tid bodde Bjarne Boije i Helsingfors. Tanken att flytta till Österbotten förverkligades först efter att han gått i pension. I Smedsby, Korsholm fann han och hustrun Disa sitt nya hem.

Som pappa brydde han sig om familjen men barnen fann att det var lättare att titta av mamma än av pappa. Genom sin mamma gav han familjen en fast punkt i tillvaron i stu-

gan i Oravais. Till den kunde han köra längs Oravaisvägen i sin folkvagn med något av barnen sittande i famnen.

Det diskuterades mycket i familjen mycket och som pappa gav han värdefull input när barnen som tonåringar ville samtala om de svåra livsfrågorna.

Han var en nattuggla och drog sig inte för att åka och hälsa på sin syster trots att klockan närmade sig midnatt.

De sista åren blev synen sämre och han var beroende hustrun som skötte honom hemma ända till februari i år.

– Nu har jag bara Disa och Herren. Jag talar med Gud fem, sex gånger om dagen. Det tycker jag om att göra. Många människor har det svårt och jag hjälper gärna genom att be för dem, sade Bjarne Boije 2020.

Bjarne Boije somnade in den 19 juni, mått på livet, 101 år och två månader gammal. Han sörjs främst av hustrun Disa, barnen Eva och Hans, fyra barnbarn och tio barnbarnsbarn.

KOM TILL JESUS!

MISSIONSFEST I LARSMO 5–7.8.2022

FREDAG 5 AUGUSTI

14.30 Välkomstmöte. Alf Wallin, M-O Lassila. Missionärssträngbandet, Lina Forsblom.

16.00 Bibelstudium I. Daniel Ringdahl (Sverige). Sångprogram.

19.00 Kvällsmöte. Isaiah Apiyo (Kenya). Bibelsprutan, Evangelicum, EvangelikIDZ.

21.00 Ungdomssamling i tältet.

LÖRDAG 6 AUGUSTI

9.00 Morgonandakt Dennis Svenfelt.

9.30 Bibelstudium II, Daniel Ringdahl. Sångprogram.

11.00 Lovsång i 100 år. Sångstund för alla. Göran Stenlund.

13.00 Vilken är min plats i missionen? Magnus Dahlbacka.

14.30 Är den kristna tron i Främre Asien utrotningshotad? Tua och Torsten Sandell.

16.00 Smakprov från utlandsfälten. Edny Fors, Mirjam Stenlund m.fl.

19.00 Missionärsvälsignelse av familjen Evans och Heidi Orori. Ingvar Dahlbacka. Missionsfestkväll. Evans Orori. Jubileumskören, Karasträngbandet, Evangelivox.

21.00 Minikonsert. Ungdomssamling för unga i tältet. Håkan Salo.

SÖNDAG 7 AUGUSTI

10.00 Bibelstudium III, Daniel Ringdahl. Sång av SLEF:s musikråd.

13.00 Högmässa. Sanning och sken. M-O Lassila, Albert Häggblom. Jubileumskören och SLEF:s musikråd.

Festplats: Larsmo kyrka då inte annat anges. Festen streamas, se slef.fi.

• För- och eftermiddagsprogram för barn, se slef.fi.

• Förmånliga matpriser.

• Kristen bokhandel i Larsmo församlingsshem med SLEF-Media.

• SLEF:s 100-årsjubileumsbok Med undran och tacksamhet ges ut under festen.

Arrangörer är Svenska Lutherska Evangeliföreningen i Finland (SLEF) och Larsmo församling.

Alla välkomna!

Titta in på

WWW.KYRKPRESSEN.FI

för mer kyrkliga nyheter.

Språket har en helt central betydelse i **Mao Lindholms** tillvaro.

– Djupt allvar och smågalen humor tvinnar ihop sig till ord och meningar, ibland nästan obegripliga även för mig själv, säger Mao som bloggar på Kyrkpressens sajt.

TEXT: **CHRISTA MICKELSSON**

Mao Lindholm närmar sig den andliga dimensionen indirekt, men ganska medvetet när han skriver.

– Min grundsyn på människan är att hon i första hand är Ande, med en Själsom länk till Kroppen. För att vårt sanna, verkliga jag ska komma till uttryck måste vi alltså vända ut och in på vår lekamen, krypa ner under huden.

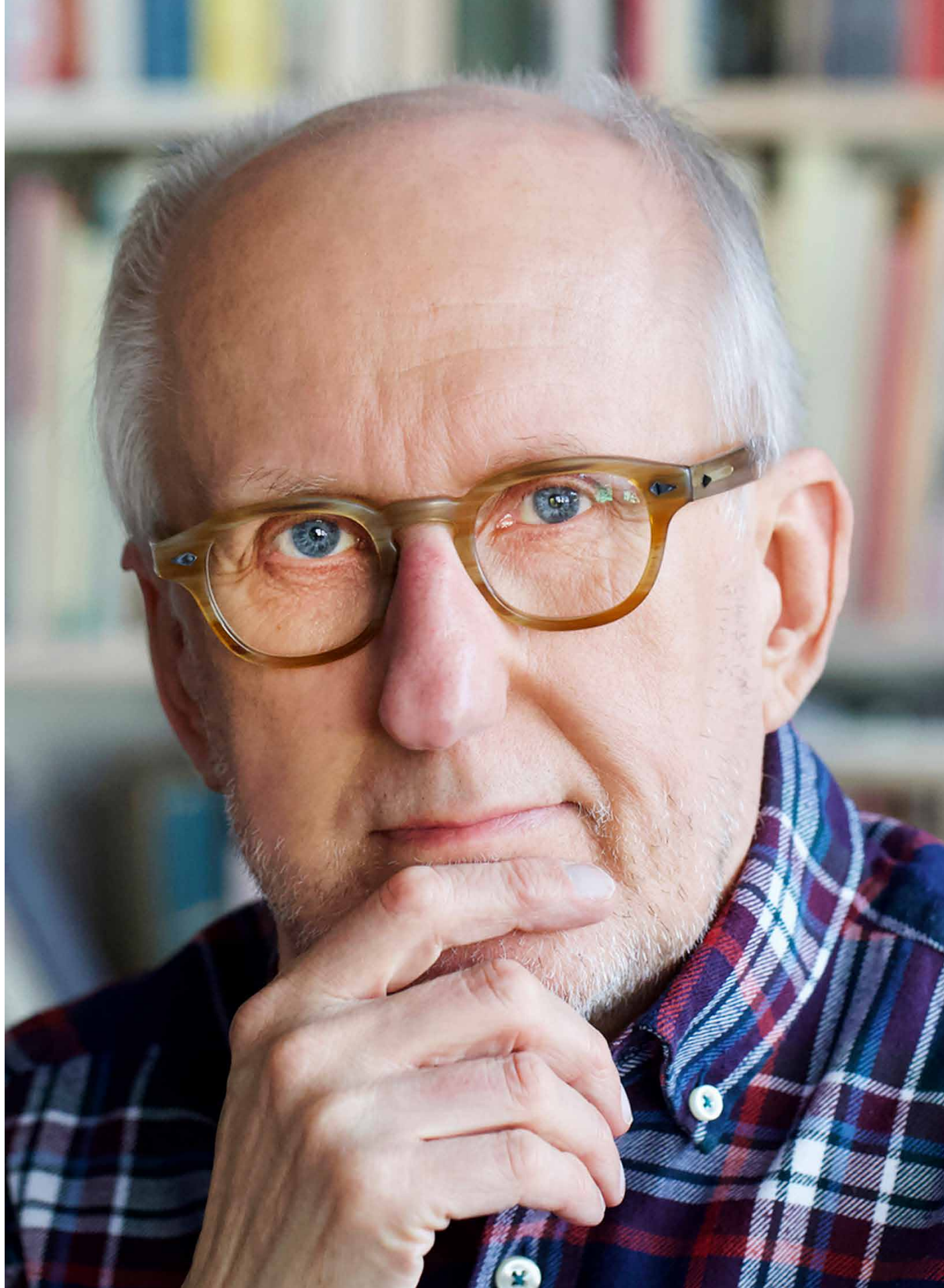
Han använder ofta huden som metafor för det mänskliga.

– Den hårdhudade har stängt av kontakten med sitt innersta jag och lever kall och död på ytan. Den känsliga får tampas med en massa utmaningar men erbjuds samtidigt liv och värme och puls. Att vara skapande människa innebär en flitig trafikeringsring på och under huden, kroppens skal och säck.

Vad bloggar du helst om?

– Ofta utgår jag från en aktuell temadag som jag vänder ut och in på och kopplar om möjligt resonemanget till min egen livserfarenhet, eller brist på erfarenhet.

– Kroppen är självfallet viktig här och nu men den ska en dag uppdateras ordentligt, förhårligas som det heter. Vad det innebär kan vi knappast föreställa oss, lika lite som vi kan förstå vad *Evighet* och *Paradis* egentligen innebär. Men i någon form, i en kroppslig form, ska vi en dag, när himmel och jord förenas – här på jorden – uppstå till ett liv som är obegripligt meningsfullt och ständigt nyskapande, levande

Mao Lindholm fascineras av rövaren på korset bredvid Jesus. – Och Jesus omedelbara löfte åt honom om evigt liv. Det är så hisnande stort att det inte går att fatta. FOTO: PRIVAT

VILL VARA EN SKAPANDE VISIONÄR

Mao Lindholm

Ålder: 73 år

Bor: På Andberget i Hertonäs strand i Helsingfors

Gör om dagarna: Skriftställare på heltid. "Och lite fotograf och lite musiker."

Intressen: Att skriva ord, att digitalt avbilda den analoga verkligheten, att melodisätta dikter.

Familj: Sambo. Från ett tidigare äktenskap två söner och fyra barnbarn

Var som barn: Skör, känslig, nästan hudlös. Och ibland lite smårolig.

i en helt ny bemärkelse. Fram till dess må jag, vi alla, ständigt ha den bilden under pannloben, som ett riktmärke, som ett löfte.

För Mao Lindholm har språket som sådant en helt central betydelse i hans tillvaro.

– Djupt allvar och smågalen humor tvinnar ihop sig till ord och meningar, ibland nästan obegripliga även för mig själv.

Vilken är din favoritperson i Bibeln, om man inte får säga Jesus?

– Jag har alltid fascinerats av den där andra rövaren på korset bredvid Jesus, han som ville att Jesus skulle tänka på honom i Paradiset. Och Jesus omedelbara löfte åt honom om evigt liv. Det är så hisnande stort att det inte går att fatta. Men så är det ofta; mycket kan vi förstå med vår hjärna, men det största ligger utanför, eller rättare sagt innanför huden – den korsfästa.

Vilken är din favoritverksamhet i församlingen?

– Vad jag saknar är ett kyrkorum som regelbundet även skulle vara öppet för konst och kultur. Det handlar till exempel om högläsning, dikt-kollage, småskaliga konserter med stråkkvartetter, klassisk gitarr, pianokonserter, solo-sång. Jag saknar konst i olika former.

Mao Lindholm är en visionär.

– Jag skulle gärna se att man då och då också bjuder in kristna ledare från andra församlingar och kyrkor, stora personligheter som visar på andlig styrka och resning, som kan bidra med lite fläktande korsdrag i våra ibland lite instängda rum.

Vad är det bästa med din ålder?

– Som pensionär har jag tid och praktisk möjlighet att försöka utveckla skapande sidor i mig själv som tidigare över-skuggades av många arbetsuppgifter och familjeliv.

»Vi lever ofta i våra små bubblor, samtidigt som de världsvida tunga våta mattorna läggs över vår tillvaro.«

Han säger att tystnaden har blivit en förutsättning för sitt skapande.

– Samtidigt saknar jag ibland alldeles oerhört mycket kontakt och närhet med andra människor. Och det är sannolikt inte bara mitt problem men hela vår kulturs. I Svenskfinland har sociala nätverk som byggdes upp speciellt efter kriget, och långt in på slutet av 1900-talet, mången gång trasats sönder eller helt enkelt dött ut. Vi lever ofta i våra små bubblor, samtidigt som de världsvida tunga våta mattorna läggs över vår tillvaro; pandemier, klimatkriser, reella krigshot och mycket annat.

Mao Lindholm säger att i det här läget skulle det vara viktigt att tillvarons fysiska tyngd på något sätt kunde vägas upp av en andlig verklighet som inte bara vissa utvalda ledare talar om.

– Vi är alla kallade att evangelisera, om så ock bara i vår närmaste bekant-skaps- och kulturkrets.

Jämföraren smider ränker

»Jämföraren undrar varför inte andra har putmage medan jag själv precis fått frågan om jag är gravid.«

OM SOMRARNÄ samlar Jämföraren ny energi, som om den gick på både sol och åska. Till midsommar kollar den i Facebook-flödet och ser långa utebord med skrattande vänner ute i det gröna, och gnisslar tänder i smärta över att jag firade i stan. Jämföraren är supersur över att jag inte har någon stuga. Jag köper tidningen Lantliv och läser den i svåra plågor, sedan surfar jag stugor på webben under ännu svårare.

JÄMFÖRAREN UNDRAR över varför andras tonåringar går med på att fotograferas. Jämföraren skulle absolut vilja veta varför andra inte har putmage medan jag själv precis fått frågan om jag är gravid. (Svaret är nej.)

Jämföraren undrar varför i hela friden jag inte hunnit skaffa mig någon egendom fast jag är hur vuxen som helst. I stället har jag rest upp alla mina pengar som den där gräshoppan i sagan. (Han spelade väl fiol i stället och det var egentligen mycket nyttigare.)

En av mina vänners Jämförare undrar varför hen har hus på landet eftersom det ju tydligt står i Bibeln att man *inte* ska samla på egendom. Jag har berättat för hen att jag sagt till min Jämförare hur många gånger som helst att det står i Bibeln att man inte ska samla i lador men ändå tycker Jämföraren att jag borde ha både hus och stuga. (Jämföraren påpepar att orsaken till att jag inte äger stuga eller hus helt enkelt beror på slarv och dålig livsplanering och inte alls på mina bibliska principer.)

JÄMFÖRAREN UNDRAR om jag joggar tillräckligt ofta när andra jag känner tycks vinna olika lopp. Jämföraren har åsikter om mina lår.

Min näsa har Jämföraren haft åsikter om så länge att jag har slutat lyssna på den.

Jämföraren säger att ingen annan kan vara så misslyckad på passfotot som jag.

Jämföraren undrar också över mitt skröpliga psyke. Andra klarar sina liv utan ångest och depression. De bara arbetar hårt, köper stugor och bygger långbord! Själv knäcks jag av en ful plastmatta i de billigaste stugorna som säljs på webben. Jag vet att jag aldrig kommer klara av att renovera någonting. Inte ens om jag gick på kurs! Jämföraren martyrsuckar.

Jämföraren tror att alla andra är vackrare, har det bättre, klarar mer, är lyckligare och sitter i stunden och njuter av sina balanserade liv.

JÄMFÖRAREN HAR FEL. Jämföraren ska bort ur våra liv. Jämföraren vet inget om andras liv, när man skrapar livet på ytan. Jämföraren fattar inte att vi alla bara är skröpliga människor. Jämföraren borde inse att lycka är en förbigående stund av sol på vårt ansikte.

Jämföraren borde vila. Jämföraren är säkert väldigt trött på sitt jobb. Jämföraren borde jobba på sin empati. Må Jämföraren få sova nu.

Sofia Torvalds är redaktör på Kyrkpressen.

Om hjälparen inte

Att känna empati är viktigt för dem som jobbar med att möta människor med trauma. Då de känner empatitrötthet eller har svårt att släppa tanken på klientens berättelse har de drabbats av sekundär traumatisering.

TEXT OCH FOTO: JOHAN SANDBERG

Sekundär traumatisering är ett relativt okänt begrepp också bland dem som drabbats av det. Men symptomen känner de igen, för de är vanliga bland diakoner.

Symptomen är empatitrötthet eller att klienters berättelser stannar kvar och snurrar i huvudet. Och det är inte bara diakonerna som känner igen symptomen utan alla som jobbar med att möta människor med problem.

Ibland hör diakonerna väldigt hemska berättelser. Men de kan också ha en personlig relation till det de hör, som till exempel att en familjemedlem nyligen dött, som gör att de har svårt att släppa det de hört.

– Det finns en styrka i att sätta ord på det som är allmänt känt. Det är också viktigt att tala om saken, för många tror sig vara ensamma med känslorna, säger Olivia Franck.

Hon studerar till diakon på Novia i Åbo och har tillsammans med Ingrid Mutai i sitt slutarbete *Priset av att bry sig om andra* intervjuat åtta slumpmässigt valda diakoner från olika delar av Borgå stift.

– Diakonerna älskar sina jobb och att få stöda människor som samhället inte annars tar hand om och höra deras historier. Det upplevs som otroligt givande och det ger kraft att orka. Det är en ära att få jobba som diakon, säger Franck.

Under slutarbetets gång har de själva blivit mera positiva till att axla rollen som diakon.

Men de har också båda personlig erfarenhet att drabbas av sekundär traumatisering.

– När man jobbar med människor med trauma tar man på sig väldigt mycket själv. För man vill ju hjälpa, oavsett vilken typ av trauma de har. Människor som jobbar med att hjälpa andra har en väldigt stor empati. Det är positivt men det medför också en extra utmaning, säger Franck.

Hon har i flera år jobbat med flyktingar inom Röda Korset i England. Där talade man aktivt om sekundär traumatisering.

Ingrid Mutai har tidigare jobbat som missionär i Kenya.

– Jag jobbade mest med barn och ungdomar och hade inte så många traumaklienter. Men jag känner igen att jag drabbades av empatitröttheten, säger hon.

När man drabbas av sekundär traumatisering

tryter energin och man börjar se klienterna mera som uppdrag än individer.

– Då handlar det om att sätta strukturer, hur mycket man jobbar, när man stänger av mobilen och sådant. Det behövs metoder där man gör så mycket så möjligt under arbetstid. På egen tid ska man gå ut och promenera, träffa vänner och göra sådant som ger energi, säger Olivia Franck.

Kan empatitröttheten vara en skyddsmekanism?

– Det är svårt att jobba som diakon om man inte har empati. Men man kan inte applicera allt

Ingrid Mutai och Olivia Franck (i telefonskärmen) vill lyfta sekundär traumatisering på bordet.

det man hör på sig själv, man måste hålla distans. Då är det jättesvårt att dra gränser mellan att vara empatisk och att inte låta det gå för långt, säger Ingrid Mutai.

Det är också viktigt att diakonerna får förståelse av sina förmän, kyrkoherden eller diakoniförmannen, och de andra församlingsanställda för hur tungt det är att möta människor med olika problem gång på gång.

– En ökad medvetenheten om sekundär traumatisering skulle underlätta skuld känslan över att vara empatitrött, säger Olivia Franck.

För att förebygga sekundär traumatisering

Orkar hjälpa längre

har de utgått från fyra teman: organisations- och ledningsnivå, klientnivå och arbetsmängd, hur tron kan vara en förebyggande faktor och slutligen de egna metoderna.

– På organisations- och ledningsnivån kom

»Tron ger mening i arbetet. Men den kan också leda till moralisk stress när ens ideal inte går ihop med verkligheten.«

det fram att personligheten hos ledaren avgör om ledningen uppfattas som ett stöd eller inte. Det är viktigt att förmannen känner igen symtomen hos sin personal. Det kan man jobba på. Det kollegiala stödet är väldigt viktigt och det fungerar vanligtvis, säger Ingrid Mutai.

– Man det kunde ges mera tid och skapas bättre strukturer i församlingar med bara en diakon, så att diakonerna kunde få debriefing på arbetstid, säger Franck.

Diakonerna har möjlighet att gå på arbetshandledning men det handlar mycket om eget initiativ.

På klientnivå kom det fram att arbetet som diakon är ganska gränslöst.

– Mängden klienter och problem tar aldrig slut och man ser inte alltid någon lösning. I svaren framkom att de ekonomiska problemen överväger, säger Mutai.

De vardagliga problemens stora andel var en överraskning.

– Vi hade tänkt mer på större trauman som brutala dödsfall, men det handlar mest om vardagliga möten med människor som fått problem och inte lyckas ta sig ur dem själva. Man träffar dem gång på gång, säger Franck.

Tron ger styrka och ställer frågor

Tron kan också förebygga sekundär traumatisering. Alla de intervjuade diakonerna sade att deras tro är en orsak till yrkesvalet. Men tron kan också vara en utmaning.

– Tron ger mening i arbetet. Men den kan också leda till moralisk stress när ens ideal inte går ihop med verkligheten. Frågan ”varför hjälper inte Gud den här människan när vi ber?” ställs ibland, säger Mutai.

Vetskapen om att det finns en hjälp som är större än den de kan ge är också viktig, både för diakonerna och för klienterna.

– Här kommer man också in på den moraliska frågan hur mycket ska man hjälpa och hur god man ska vara. Frågor som om man är en dålig kristen om man inte orkar träffa alla kommer också upp när man arbetar för något större. Gränslösheten är ett ständigt återkommande tema. Men för det mesta är tron något positivt och till hjälp i arbetet, säger Franck.

De egna metoderna handlar om ta hand om sin fysiska hälsa, äta och sova bra, att vara kreativ och handarbete eller vara ute i trädgården eller läsa.

– När vi ställde frågan tänkte vi att diakonerna skulle svara vilka egna metoder de använder under arbetstid. Men alla nämnde bara vad de gör på fritiden. Det visar på dilemmat med balansen. De känner sig skyldiga om de går på en promenad under arbetstid fast det är viktigt att bearbeta klientmötena. Diakonerna är själva sina egna arbetsverktyg, och verktygen måste man underhålla, säger Franck.

De som jobbar ensamma i en liten församling på en liten ort känner mycket folk på orten som de också träffar utanför arbetstid.

– Ju mindre ort, desto större chans att de träffar klienter ute bland folk. Det är lite sorgligt att de undviker att gå till butiken eftersom de oroar sig för att träffa klienter som mår dåligt, säger Franck.

– För ensamma diakoner i en liten församling är det också en utmaning att de saknar kollegialt stöd. Det är inte samma sak att diskutera med en annan anställd. Därför uttryckte många en önskan att förmannen var mer förtrogen med deras arbete, säger Mutai.

Hur stort problem sekundär traumatisering är har de inte undersökt.

– Vi utredde inte om de drabbats, utan vi såg på hur man ska förebygga det, säger Mutai.

De blåser liv i gammal brudkronetradition

I mitten på 50-talet bestämde sig Lumparlands marthor att skramla ihop till en brudkrona till kommunens flickor. Till det behövdes 200 gram silver och 13 000 mark. Men när man ville skänka den till församlingen sade dåvarande pastorn nej tack. Några årtionden senare hittade den ändå till kyrkans förvar. Nu har den dammats av för en historisk tillbakablick.

TEXT OCH FOTO: **HEIDI HENDERSSEN**

Den vackert sirliga kronan smiddes av Viking Sundberg, en lokal smed som gjort flera av Ålands karakteristiska brudkronor. Flera församlingar har en sådan dyrgrip i sin ägo, en krona som får lånas av traktens brudar. Men inte Lumparlands församling. Efter det första nejjet har kronan sedan den smiddes 1957 varit i Marthornas ägo.

– Församlingen hade sin chans, säger ordförande Göta Alm-Ellingsworth med ett skratt.

Men församlingen har fått ha kronan till låns sedan 1992.

– Då hade Lumparland fått Finlands första

I augusti kan man se en utställning om bröllopskronans historia på Lumparlands bibliotek. Här finns också brudklänningar av de brudar som bar som bar kronan när de gifte sig.

kvinnliga präst och det var nya tider, säger Lumparlandsmarthornas sekreterare Christina Roberts med glimten i ögat.

Rotade i gamla dokument

Men sedan 1992 har kronan fallit i glömska. Det var när nuvarande ordföranden Göta med sin mamma, tidigare Marthasekreterare, och andra marthor började rota i gamla papper som man hittade dokument som förtäljde arbetet bakom att få till stånd kronan. På 50-talet hade åtminstone Lemland en brudkrona och marthorna i Lumparland ville inte att de egna byborna skulle vara sämre. Under ett månadmöte den 16 februari 1956 gav Elvira Mattsson sitt förslag om kronan. Man drog igång en insamling av både pengar och silver. Trion som i samråd med konstsmiden Sundberg handlade kronärendet var Axa Karlsson, Gertrud Calander (senare Englund) och Doris Williams. I april 1957 stod den klar: en vackert utsmyckad silverkrona. Den kostade 13 200 mark och vägde 140 gram.

Man erbjöd den till församlingen, men fick då ett nej av pastorn som inte tyckte en så världslig sak passade i kyrkans famn. Istället huserade kronan hos marthornas ordförande Gertrud.

– Det var hon som administrerade utlåningen av den, säger Christina.

– Hon hade den hemma hos sig så länge hon levde, säger Göta.

Efterlyste brudar som burit kronan

När dagens Lumparlandsmarthor började intressera sig för kronans historia så gjorde de en efterlysning av dem som burit den. Totalt nio brudar har man nu fått kännedom om. Baserat på deras giftasårtalet verkar krontrenden ha gått i vågor. Den sista att bära kronan var Ann-Sofie Joelsson år 1982.

Sedan den flyttade till församlingens lokaler 1992 så har den alltså stått oanvänd, i alla fall enligt vad man vet nu.

Under samtalen och intervjuerna man haft med de kvinnor som burit klenoden genom åren har man fått ta del av vackra minnen, bröllopsstraditioner och symbolism.

– En av brudarna sa att det regnade på hen-

Vem får bära kronan?

Enligt den ursprungliga skrivelsen från 1957 får brudkronan användas av "alla flickor i församlingen om de så vill". Historien visar dock att det inte bara är Lumparlandsflickor som har burit kronan, utan även sådana med anknytning till kommunen.

nes bröllopsdag, men regn i brudkronan betyder tur, säger Göta.

Det kan också vara orsaken till att kronan har formats med hjärtan, blomstrande blad och något som ser ut som dinglande droppar.

– Kronan ritades av Gertrud och man ville att Lumparlands krona inte skulle se ut som någon annan. Den skulle skilja sig från mängden, säger Christina.

Till utställningen om kronans historia, som kan ses på Lumparlands bibliotek fram till den sista augusti, har man fått till låns bröllopsbilder och vackra bröllopsklänningar från de brudar som burit kronan. På bilderna framkommer även andra bröllopsstraditioner

– Som brudstängerna man hade och granarna vid dörren som skulle symbolisera antalet barn, säger Christina.

Olika bröllopstrender

Från 50-talet till 80-talet kan man följa trender i både utstyrsel och festkutym.

– I början bjöds det på kaffe och smörgås och supen förstås. Det här med tre rätters middag är modernt, säger Göta.

Och en vacker trend kan urskiljas ur bröllopsparens historier:

– Alla som burit kronan är fortfarande gifta, om inte döden skiljt dem åt, säger Christina.

Varför tror ni att man haft en tradition med brudkronor på Åland?

– Förr hade ju bondbrudarna papperskronor. Men ålänningarna har ju alltid varit ut i världen och plockat med sig influenser. Sen har det varit ganska välbeställt på Åland, säger Göta.

– Och redan från vikingatiden har man ju haft med sig användningen av silversmycken. Ålänningarna är ett stolt folk, man kanske ville ha vackra ting, funderar Christina.

Brudryan hon var med och vävde

De har vetskap om att åtminstone en annan marthaförening på Åland fått till stånd sin församlings brudkrona. I den egna kyrkan i Lumparland är också brudryan – den vävda mattan paret står på när de gifter sig – ett marthadelaktigt hantverk, som församlingen med marthornas bistånd tillverkade.

– Jag var med och hjälpte till att väva den som tonåring. Jag kommer ihåg hur vi höll på med mönstret, säger Göta.

Varför tror ni marthorna varit så involverade i den kyrkliga bröllopsutsmyckningen?

– Vem annars skulle ha gjort det? frågar Göta med ett skrott.

– Marthorna har ju en tradition med att bevara kultur och sätta guldkant på vardagen med både fester, mat och folkdräkter. Kanske handlade brudkronorna om det där lilla extra, att kvinnan skulle få känna sig som en prinsessa, säger Christina.

Varken Christina eller Göta bar själva kronan när de gifte sig, men hoppas nu att den ska få en renässans.

– Kronan har levt i skymundan. Men nu ska Lemlands-Lumparlands församling sätta upp en bild av kronan bredvid brudryan så att man vet att den finns att låna. Dessutom hoppas vi på att kronan får kyrkans välsignelse, säger Göta.

– Vi lumparlänningar ska vara stolta över att vi fått till stånd en silverkrona. Det visar lite på den här egensinnigheten som vi nu firar med Åland 100 år. Att skramla ihop till att göra en egen krona är lite egensinnigt, säger Christina.

MARKNAD

ÖNSKAS HYRA

Sökes etta+kokvrå i Åbo centrum.
Senast augusti -22.
Tel: 0445922366

Gift par med treårig dotter önskar hyra bostad i Jakobstads- eller Nykarlebyområdet, fr.o.m. 1.9. Gärna radhuslägenhet el. egnahemshus (3r + k). Ring 0503432915

Etta på Brändö / Helsingfors from 1.8 för 16-årig skotsam sportande gymnasiestuderande.
Tel.050-4109896 / Tove

Tre skotsamma, rökfria universitetsstuderande söker trea eller fyra att hyra i Helsingfors. Maxhyra 2000€. Tel: 050-5713332

Vi flyttar från Stockholm till Helsingfors i september och söker att hyra en 3:a, helst på Drumsö. Vi är två personer och har inga husdjur.
Tel: +46-76-5470903
Epost: ssigfrids@gmail.com
Stefan Sigfrids

Skotsam och rökfri flicka önskar hyra en lägenhet i Mariehamn. Hyra max 650€/mån. Tel 0505050477

Vår dotter Nora börjar studera vid Aalto-universitetet i höst och letar en lägenhet eller ett rum att hyra nära Otnäs eller i västra Helsingfors. Hör av dig till Sonja Finholm, 040-5773064.

3:e årets arkitekt-studerande önskar hyra etta i Helsingfors/Esbo. Hyra 570e.
Tel. +358 440 423554
Kajsa

Önskas hyra. Etta eller tvåa i Helsingfors med bra förbindelser till Arcada. Har två katter. Allt av intresse. Tel 0457-3435515 eller robin@tildeman.ax

UTHYRES

Etta med kokvrå (29 m2) i Herttonäs, Helsingfors. Fin utsikt, goda förbindelser. Tel: 040 3528120

Möblerad tvåa i H:fors/Berghäll uthyres f.o.m. 01.09.22. Bra trafikförbindelser. Tel: 050 5955960

Etta med glasad balkong uthyres i Grankulla centrum fr.om 1.8. Hyra 660€. Vatten och el tillkommer. Tel 041-4351433/carola

Uthyrer tvåa på Lilla Tavastgatan i Åbo. Ledig fr.o.m. 1.8.2022. Bra planlösning och i gott skick. För mera info och bilder tel. 0500368456.

LEDIGA TJÄNSTER

Mariehamns församling

Lediga tjänster

**TVÅ UNGDOMSARBETSLEDARE
OCH FÖRVALTNINGSSEKRETERARE
TJÄNSTER.**

Mer info om tjänsterna finns på
www.mariehamnsforsamling.fi

Hos oss på Epic Gym i Larsmo tränar du med moderna rehabiliterings anpassade maskiner i en trygg miljö.
Välkommen alla !!

info@epicgym.fi, www.epicgym.fi

Har du antikviteter, arvegods, värdelösöre?

- Låt oss sköta försäljningen
- Vi köper även och betalar kontant
- Betjäning på svenska

AB GAMLAKARLEBY AUKTIONSKAMMARE

Folkskolegatan 1, Karleby
Mäklare Raul Pohjonen 044 913 8284

Kultur för alla på Kimitoön

Sagalunds museum & Dalsbruks Bruksmuseum

7.6-28.8 11.00-16.00 / Måndagar stängt

Björkboda läsmuseum **29.6-14.8 on,fr-sö 14-18**

www.sagalund.fi

TANDPROTESER

bör ses över och förnyas regelbundet för att undvika käkledsskador o. irriterat tandkött. **GRATIS KONTROLL!**

Specialtandtekniker

Hans Boström
står till Er tjänst
tfn 723 5151

Rosenlundsgatan 6, Jakobstad

Det bästa man kan ge en annan människa är ett vackert leende!

STENHUGGERI LEVANDER

- nya gravstenar
- gravering
- borttagning av gravsten
- återmontering av gravsten
- förgyllning/försilvring
- rätning
- slipning

**-EN MINNESVÅRD VISAR
VÖRDNAD OCH VÄRDIGHET**
Rönnebackav. 32 A
00710 Helsingfors
tel.09 387 6284

**NÅ 80 000
HUSHÅLL I
SVENSKFINLAND
MED EN ANNONS!**

KP
KYRKPRESSEN

**BOKNINGAR:
040 144 6200**

www.kyrkpressen.fi

*Vad varje nära anhörig
borde veta?*

Fritt informationspaket samt kostnadskalkyl hos oss

ESBO BEGRAVNINGSBYRÅ

Esbo centrum | Esboplaten 7

Tel (09) 7002 4828 | info@espoonhautaustomisto.fi

www.espoonhautaus.fi

NYKARLEBY BEGRAVNINGSTJÄNST

BEGRAVNINGSBYRÅ

GRAVSTENAR - GRAVERINGAR

TOPELIUSEPLANADEN 11 | MÅ-FRE 10-16
TEL 0500 722 688 | 24H/DYGN

KONTAKTANNONS

Sökes: DU BIL, BILIST, Trött och hungrig, dåliga vindrutetorkare, slitna däck, smutsig bil och tom tank

Här finns: Traditionell servicestation invid Riks- väg 8 i Kvevlax. Vi har det du behöver. Bränsle, biltillbehör, nya däck, biltvätt mat och kaffe.

Barn och famlij inget hinder, alla är välkomna. Kom in efter en kopp kaffe så träffas vi och diskuterar. Kanske det leder till något mera?

Eventuellt ett byte av ringar.

ST1 KVEVLAX, KARLEBYV. 1134, 66530 Kvevlax
06-3460 151 / info@st1kvevlax.fi ÖPPET VARJE DAG

Fundamentalism

Frihet och fundament

Vi är alla fundamentalister, vill jag påstå. Vi ber alla orda-grant Fadervår och vi välsignar med den aronitiska välsignelsen "Herren välsigne dig", exakt som det står i Bibeln – dig!

Vi läser Jesusorden "jag är livets bröd", "kasta inte första stenen", "älska din nästa såsom dig själv". Eller Pauli ord: här vare inte man eller kvinna ... alla är vi ett i Jesus Kristus.

Dessa ord måste förstas läsas i sitt sammanhang, om vi så har en liberal eller en fun-

"Störst är kärleken och nåd går före rätt."

damentalistisk syn. Men båda riktningarna är i bibeltolkingsperspektiv beroende av Guds kärlek, såväl i stort som det vi anser smått.

Domkapitlet i Borgå (latinska *domus* betyder hus, hem,

släkt och *Domus Domini* betyder däremot Herrens hus, som är kyrkan.

Vad är då dom-kapitlet? Jag vill tro att det anknyter till *domus domini*. Absolut inte till domstol. Men där följer man ordningsfrågor. Ibland är vi tvungna att kompromissa. Då förlorar och vinner båda parter någonting. Men ändå förbliva vi i Kristi kärlek, i allt liv, i allting.

Så var det med pastor Dennis Svenfelt och domkapitlet.

Vi ska även komma ihåg att i Åbo ärkestift är Mari Leppänen biskop. Hon har fått kämpa med sin gammallaestadianska bakgrund. Från det hållet fanns ingen acceptans för kvinnliga präster.

Vilket väger mer? Att vara prästvigd, eller tolkningen att Guds kärlek inbegriper alla oavsett kön? Och därmed att vara i sin kallelse också med kvinnor och vice versa?

Det är inte färdigt ännu, det vet vi alla, om vi lite tänker ef-

ter: pastor Dennis Svenfelt har sin framtid öppen liksom biskop Mari Leppänen.

För att få vidare perspektiv och djupare insikter är jag lite lutheran, lite ortodox och lite frikyrklig, men mest en präst i mitt kall. Om detta föranleder att jag måste ändra färg på min krage återstår att se. Men störst är kärleken och nåd går före rätt. Det gäller alla, vill jag tro!

JAN-ERIK KARLSTRÖM, Föglö

Sommarkonsert med österbottnisk trio

Tre musiker håller konsert på tre orter med temat "Connected". Initiativet kom från Jakobstadsbaserade sångaren och pedagogen Heidi Storbacka som länge drömt om att få musicera med just denna trio. Joanna Hanhikoski är en Karlebybördig cellist som studerar vid Sibeliusakademien. Mikael Svarvar bor i Larsmo och fungerar som sångare, pianist, arrangör och kapellmästare med hela landet som arbetsfält.

Trion kommer att konserter i tre kyrkor med början i Sockenkyrkan i Karleby. Följande tillfälle blir en s.k. midnattskonsert i Pedersöre kyrka lördag 23.7 kl. 23. Elfte augusti är det dags för den tredje och avslutande konserten då trion ingår i serien "Skymningsmusik" i Kvevlax kyrka kl. 21.

Joanna Hanhikoski, Mikael Svarvar och Heidi Storbacka har länge drömt om att musicera tillsammans.

sar Mikael aktivt som musiker, sångare och arrangör.

Kanske det viktigaste vi har är relationer och sammanhang, att vi är länkade till varandra, sammanknutna med lösare eller fastare trådar. Genom musiken skapas relation och sammanhang till varandra, det gäller både musiker och publik. Kyrkorummet, där konserterna hålls, ger ytterligare en dimension. Jag hoppas många vill komma och dela en stund med oss!

HEIDI STORBACKA

(sång)

Sånglärare och studiehundare som bor med sin familj i Jakobstad. Ledare för gruppen Mrs Bighill Singers.

»Jag älskar dynamiken som uppstår!«

Musikerna valde konserttemat "Connected" och tänker att det står för en längtan efter att känna sig sammanlänkade med andra och mötas på olika plan. Denna konstellation har inte musicerat tillsammans tidigare och ser fram emot att sammanstråla som musiker och att skapa en mötesplats med sin publik. Varje musiker ha valt en tredjedel av reperto-

aren. Konserten innehåller flera olika stilar och stämningar och förhoppningen är att det skulle finnas "något för alla". Konserterna fungerar som välgörenhetskonsert till förmån för den lokala diakonin.

Några personliga ord kring konserten från de medverkande

JOANNA HANHIKOSKI

(cello och sång)

Född och uppvuxen i Karleby, studerar vid Sibeliusakademien i Helsingfors. Ska inkommande år vara utbytesstuderande i München.

En vän sade en gång: "Det känns som att musiken är ditt första språk." Så är det ju ofta, musiken kan kännas lättare att förstå och ta till sig än ord. Jag uppskattar alltid lika mycket om någon efter en konsert

berättar att musiken berörde. Det känns meningsfullt, det är ju musicerandets grundtanke. På samma sätt känns det inspirerande hur varje konsert är unik, beroende på ensemblen och publiken. Vi har länge haft i tanken att hålla konserter med Heidi och Mikael och jag ser fram emot att det nu blir av!

MIKAEL SVARVAR

(piano och sång)

Kvevlaxbördiga Mikael bor med sin familj i Larsmo. Vid sidan av sitt lektorat vid Novias musikutbildning frilän-

Fröt till denna konsert såddes för sju år sen. Jag musicerade med Joanna och kände att jag någon gång vill sammanföra henne med Mikael. Nu är vi äntligen så långt att drömmar kommer att bli sanna. Utgående från temat "Connected" har vi alla tre valt en tredjedel av konserten, så har jag aldrig tidigare jobbat och jag älskar dynamiken som uppstår! Jag ser verkligen fram att musicera med Joanna och Mikael och hoppas att våra konsertbesökare känner sig sammanlänkade med oss och med varandra under och efter konserten.

Konsertöversikt

Karleby sockenkyrka onsdag 20.7 kl.19.

Pedersöre kyrka lördag 23.7 kl.23.

Kvevlax kyrka torsdag 11.8 kl.21.

Kommer snart –

NY BOK AV SOFIA TORVALDS!

Jag längtar mig genom Guds tystnad

Under en jullovsresa kraschar Sofia Torvalds ner i den djupaste depression hon någonsin upplevt. Hon försöker be, men Gud är fullkomligt tyst. Jesus verkar se på henne med ett vänligt leende, men han säger absolut ingenting.

Det här är en bok om att under ett halvt års tid centimeter för centimeter krypa upp ur depressionens grop, och samtidigt erövra sin tillit till Gud. Det är en bok om att försöka utvidga sin förmåga att stå ut med smärta och sorg, men också om att få syn på nåd och kärlek på oväntade ställen.

Fontana Media, hft. 24,90

**Utkommer
29.7!**

Läs i sommar!

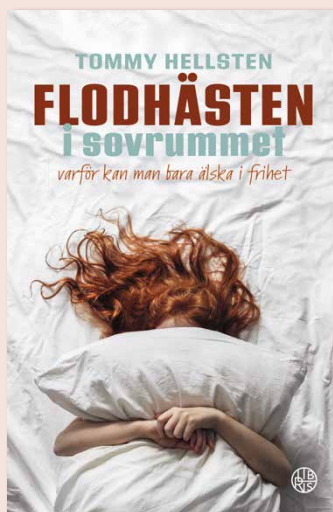
TOMMY HELLSTEN:

Flodhästen i sovrummet

– varför kan man bara älska i frihet

Först när jag möter mina egna sår kan jag låta min partner vara fri, skriver Tommy Hellsten i sin nya bok. Först då kan hon eller han komma till mig.

Libris, inb. 28,50

PETER STRANG:

Den hälsosamma gemenskapen

– med människor, djur, naturen och något större

Varför mår vi så bra av gemenskap? Och hur kommer det sig att vistelse i naturen stärker vårt immunförsvar, gör oss lugnare och friskare?

Libris, inb. 27,50

